

Uitheefde van het Pinksterfeest verscheijnt Maandagavond geen Nummer van dit Blad.

Dit Nummer bestaat uit TWEE bladen.

Isolement en Saamgaan.

I.

Tot de minderheden te behooren is, met name in de politiek, geen begeerlijk lot.

Het dwingt u toch, om of uw emmerken politiek invloed doelloos in den breedten stroom te laten vervloeden, of wel om voeling te zoeken met andere minderheden. Slechts in zoover is deze positie van minderheid te zijn, bij de stembus van '97 lichter te dragen dan bij vroegere verkiezingen, als het ditmaal aller partijen en aller fracties lot is.

Er is ditmaal niet een enkele partij of fractie, die ook maar den schijn kan aannemen van alleen, op eigen risico, en zonder te rekenen op iemands hulp, op de meerderheid los te gaan.

Alphabetsch in volgorde genomen is thans minderheid, en de Antirevolutionaire partij, en de Christelijk-historische groep, en de gewoon-Liberale partij, en de Radicale, en de Roomsche, en de Socialistische, en de Volkspartij, en de Vooruitstrevende groep, en de Vrij-antirevolutionaire.

Misschien is de lijst daarmee nog niet compleet; maar al bepalen we ons tot deze negen hoofdgroepen, dan staat het toch vast, dat niet één van deze negen er ook maar van verre aan denken kan om met eigen aanhang, zeg 54 zetels, in de Tweede Kamer te bezetten.

Wat getalsterkte in den lande betreft, zouden zelfs de sterkste groepen het misschien tot even over de 30 brengen; maar de losse verspreiding over tal van districten, waar men zonder combinatie zijn stem eenvoudig weggooit, maakt, dat zelfs dat cijfer door niet één enkele groep te halen ware.

Naar het cijfer zou de Roomsche Staatspartij op misschien 33 komen te staan, maar de verstrooiing over het land is oorzaak, dat ze, geheel op zichzelf werkend, het cijfer van 25 niet haalt.

Gelijk we reeds voor jaren opmerkten, is die verstrooiing over heel het land voor de Antirevolutionaire partij zelfs zó ongunstig, dat we, uitsluitend om eigen spil ons wetteland, geen zes districten in onze macht hebben.

Van de kleinere groepen geldt dit in nog veel sterker mate.

En komt men op de Liberale, Progressistische en Radicale groepen met Volkspartij en Socialist, dan is ook niet één dezer partijen machtig, om ook maar één vierde van het parlement te bezetten, en ligt dus ook voor haar de stembuswijsheden in combinatie.

Die vroeger uitgekroten en zwartgescholten »combinatie», »collitie», ofte »saamwerking» is dan ook bij deze stembus het algemeen gevraagde en gewilde artikel geworden.

De vroegere trots van: »ik stoor me aan niemand» is afgelegd, en een schier benauwend electoraal altruïsme is aan de orde van den dag gekomen.

Niet alleen toch, dat alle partijen »saamwerking» als devies onder haar wapenschild schrijven, maar ook betuigen ze om het gult, dat wie samenwerken wil, zich moet schikken en iets moet toegeven.

»Rekkelijk zijn» is eereus geworden.

En zoo sterk als eertijds de middenpunt-vleedende kracht wrocht, zoo doordringend wringt ditmaal de middenpunt-zoekende.

Alleen in onzen kring duikt, hier en ginds, nog een eenling op, die, alle denkbeeld van samenwerking als uit den boze brandmerkend, u afvraagt of Groen van Prinsterer dan niet als wet en recht voor ons den regel stelde: »In mijn isolement ligt mijn kracht»?

Toch houdt de partij als zoodanig zich bij zulk driesch vervalschen van Groen's lijfspreuk niet meer op.

Heel het land over weet ze, dat Groen met die leus uitsluitend op zelfstandige organisatie had aangedrongen, juist opdat ge onder eigen banier, als zelfstandig legercorps uittrekkend, tot samenwerking in staat zoudt zijn.

Isolement weert de fusie, die u oplost en versmelt doet, en beoogt juist de samenwerking die alleen in staat is, de zelfvernietiging van uw politieke kracht te voorkomen.

Dit dreef Groen van Prinsterer zelfs zoo sterk, dat hij in 1874 alleen deswege tot loslating van het »onverwijld» overging, overmits dit hem bleek aan alle gezamenlijke actie met de Roomsche Staatspartij in den weg te staan, en er naar zijn stellige overtuiging, zonder steun van Roomsche zijde, nooit ofte nimmer aan triomf van het Christelijk element in ons publiek leven te denken viel.

In 't gemeen mag dan ook gezegd, dat de Antirevolutionaire kiezers in den lande dit a. b. c. van alle stembuspraktijk in zooverre ter dege goed gevat hebben, dat ze even scherp bedacht zijn op geheel vrije en zelfstandige organisatie, als ze de noodzakelijkheid tot samenwerking met andere partijen inzien. Slechts loopt hierover onder hen nog het geding, of zulk een samenwerking altoos en onvoorwaardelijk samenwerking met dezelfde Staatspartij moet zijn.

Zoo denkt men er over in het midden en in het oosten des lands, maar niet alzo in het noorden en westen.

Doch ook dit geschil nadert zijn oplossing, en de dag is niet verre meer, waarop men allerwegen zal uitgaan van de stelling, op de jongste Deputatenvergadering door haren Voorzitter verdedigd, dat de Antirevolutionaire partij de éne maal met de Roomsche Staatspartij zal hebben op te trekken voor de handhaving van het Christelijk element in ons volksleven, en een ander maal met de Radicale zal hebben pal te staan voor de vrijheid van en in den burgerstaat.

In 1888 beoogden we het eerste. In 1894 werd op het tweede gemunt. Thans, in 1897, is het voor ieder duidelijk, dat weer het eerste op den voorgrond treedt.

Dit vloeit voort, niet uit eenig accoord, afspraak of overeenkomst, want die is niet aanwezig, noch ook uit de besluiten van de Antirevolutionaire of Roomsche Deputatenvergaderingen, die immers unilateraal niet over elkaar konden beschikken.

Neen, die combinatie van de twee Christelijke Staatspartijen is het natuurlijk uitvloeisel van beider program, en beider program is wederom het spontane product van het keerpunt, waaraan we in onze vaderlandsche politiek toe zijn.

De lagere volksklasse gaat nu meespreken.

Niet wild noch luidruchtig, maar vastberaden en ernstig.

Dit heeft tengevolge, dat alle partijen naar den democratischen kant opschuiven. De flauwere tinten raken weg, de helderder kleuren steken tegen het daglicht af.

Aan de overzij schnijft dit allerlei groepen op den voorgrond, die de ongelooft-theorie en ongelooftpropaganda veel feller drijven willen, dan de makke Coterie dit deed. De grondslagen zelfs van eerbareheid en zedelijkheid, van het huiselijk en het familieleven, komen in rechtstreeksch gevaar, en op het stuk der consciëntievrijheid in schoolzaken dreigt verscherping van het geweld ons aangedaan.

Niet, dat ook deze groepen niet formeel een kant hebben die ons aantrekt. De smaad, door de Coterie haar en ons aangedaan, kweekte reeds gevoel van sympathie uit de gemeenschap van eenzelfde lijden. Ook staan ze politiek eerlijker. Gunnen ook ons ons aandeel in den politiek invloed. Voor rechtvaardigheid gevoelen ze veel. En ook, met ons staan ze tegen het op de spits gedreven individualisme gekant, en ijveren een eindweegs met ons voor sociale belangen.

Maar van de Christelijke traditie staan ze nog verder dan de Coterie af, en de fundamenten van samenleving en staatsgemeenschap staan ze gereed nog meer dan dusver te ontkerstenen.

Vandaar de verplichting, die ditmaal op de Christelijke Staatspartijen rustte, om haar standpunt in de algemeene politiek te nemen, en de vraag te stellen, of ons kiezersvolk, op dit keerpunt van den weg, voor terugkeer naar de Christelijke traditie, of wel voor nog verdere atzwenging naar de linkerzijde kiezen zou.

Natuurlijk stelden ze alzo haar program niet in het vage, maar in rechtstreeksche aansluiting aan den actueelen toestand, en schoven deswege beide de sociale hervormingen voorop. Maar wel verre van zich tot de sociale kwestie te bepalen, gaven beiden aan haar program van actie dan toch die wijde, die meer algemeene strekking, dat

ze positie namen bij den tweesprong op den hoofdweg, en bij dien tweesprong beslist en zonder aarzelen voor de Christelijke traditie tegen de moderne levens- en wereldbeschouwing partij kozen.

Waar nu op die wijze twee invloedrijke Staatspartijen haar gedragslijn bepalen, werken ze feitelijk saam, ook zonder dat enig beding of accoord die samenwerking regelt.

Zoo werken de prachtig verlichte magazijnen in eenzelfde straat saam, om des avonds heel de straat te verlichten, ook zonder dat tusschen magazijnhouder en magazijnhouder één enkel woord over de straatverlichting gewisseld is.

Twee schilders van saam werken saam om op een buitenlandsche tentoonstelling den roem onzer Nederlandsche schilderkunst hoog te houden, ook al kennen ze elkander nauwelijks van aangezicht.

Quack, Treub, Schaepman en Kuyper werkten saam om de sociale kwestie in Nederland weer op den voorgrond te drijven, al konden er jaren passeeren dat ze elkaar zelfs niet zagen.

En zoo is er ook hier samenwerking.

Alleen, niet een samenwerking, die gemaakt is, gekunsteld, die mechanisch ineengezet is.

Er is samenwerking aan de overzij tusschen Liberalen, Radicale en Socialist, omdat deze groepen genealogisch en historisch saamhangen.

En zoo ook is er samenwerking tusschen de Antirevolutionaire en Roomsche Staatspartijen, omdat beider gedachtenwereld en levensbeschouwing, voor wat ons staatsrecht aangaat, in organisch verband staat.

Waar is Simson?

Het Hand. is in de wolken over een »ezekielnebakken» haar redacteur door de Ned. aan de hand gedaan.

Roomschen en Antirevolutionairen stonden eens, zoo roept ze in vervoering uit, als »Philistijnen» en »mannen van Juda» tegenover elkaar, maar helpen thans elkaar om den liberalen Simson te binden.

Maar kwaad zal het hun bekomen.

Immers ook deze Simson grípt straks zijn ezekielnebakken, en alast ze voor den grond, »één hoop, twee hoopen, meer dan duizend man».

Dit lesende, dachten we zoo: Ja, als de Liberalen een Simson hadden, dan konden ze misschien nog wonderen doen.

Maar dit is juist hun ongeluk, dat geen Simson onder hen is opgestaan, en dat ze, om nu ook eens bijbeltaal te gebruiken, veeleer denken doen aan de mannen, waarvan Nahum 2: 4 zegt: »Ze loopen door elkander hen en als de bliksemen».

Anders gezegd: Ze hebben geen hoofd.

Blijft alzo alleen het »ezekielnebakken».

Ons dunkt, om niet zeer sijn gekozen wapen in het ridderlijk stembusteroenoel.

Meetings.

In meer dan één district zoekt men nog steeds al zijn kracht in het houden van meetings.

Nu, op zichzelf zijn meetings uitstekend.

Maar jarenlange ervaring heeft ons toch geleerd, dat districten, die de meetings wat luwen laten, en ter dege dorp aan dorp, en huis aan huis, beaarden, op den dag der stembus veel sterker stonden.

Er gaat met die meetings vaak zooveel kostbare tijd verloren, die voor persoonlijk bezoek hoog noodig was.

We waarschuwen daarom, eer het te laat is. Een enkele meeting kan uitnemend werken, maar wees het district, dat de kunst van den hengelaar of benedenaar zich acht of verleid is.

Bondgenootschap.

Bestaat er een bondgenootschap tusschen de Liberale Unie en de oud-liberale partij enerzijds en den Christelijk-Historischen Kiezersbond anderzijds?

Stellig niet, als ge daarmee bedoelt, dat er op segel en in optima forma een contract zou gesloten zijn, namens elk dezer politieke machten, bij volmacht ondertekend.

Integendeel, elk dezer drie groepen werkt op eigen gelegenheid, met eigen program, door eigen agenten.

Eerst bij herstemming zullen ze elkaar openlijk steunen.

Ea, gelukt het hun, saam de meerderheid te bezetten, dan zullen straks de leiders onder de kamerleden confereren, om te zien, of men saam als regeringspartij kan opereeren.

Welnu, precies zóó staat het nu ook aan onze zijde.

Overeengekomen is zulk een bondgenootschap ook onder ons ganschelijk niet. Noch door de Kamerclubs, noch door het Centraalcomité, noch door wie ook, is er eenig accoord gesloten.

Bij de stembus treedt elke partij op eigen gelegenheid op, met eigen program, en met eigen corporatiën.

Eerst bij de herstemming zal men zien, wat over en weer in beider belang raadzaam is.

En gelukt het aan de Antirevolutionairen, zooveel leden in de Kamer te brengen, dat ze samen met de Roomsche Kamerleden de meerderheid vormen, dan zullen de leiders onder de gekozen Kamerleden moeten confereren, of ze als regeringspartij positie kunnen nemen, en daarnaar hun gedragslijn bepalen.

Aldus staat de maakte, de nuchtere waarheid, én aan de overzijde én aan onze zijde.

Beiderzijds volkomen gelijk.

En! hierin ligt zoo weinig iets ongewoons, dat veeleer de eisch van het politieke leven steeds op deze en geen andere wijze in alle constitutioneele landen begrepen werd.

Indiscretie.

Nu nog fraaier!

Als een leidende commissie, die zegt in den boezem uwer eigen partij te staan, u consulteert over een publiek af te leggen verklaring, die, als ze publiek wordt, de positie van heel de partij raakt, bindt men u door het geven van een confidentieel karakter aan zijn schrijven, de handen.

Ge kunt u niet verweren.

Dat zoudt ge alleen kunnen doen, zoo ge de motieven bespreken kondt.

En juist dat maakt men u onmogelijk.

Ea als ge nu, aldus tot pijnlijk swijgen gedwongen, althans publiek uitsprekt, dat ge niet swijgt uit onverschilligheid, maar niet kunt spreken, omdat men u de handen bindt, dan durft men u nog verdenken van indiscretie.

Zeker, zoo kan men ten leste elk publiek spreken over de wederzijdsche politieke verhouding wel onmogelijk maken, en geheel de publieke zaak in het kied der geheimhouding hullen.

Maar noch Groen van Prinsterer, noch iemand onzer heeft ooit alsoo de publieke zaak verstaan.

»Een gevaarlijk mensch».

De heer P. J. van Overdiepe heeft in een aparte brochure Mr. Van Houten philosophisch onder handen genomen.

O. m. verklaart hij in dit vlugschrift, dat Mr. Van Houten »tot een gevaarlijk mensch wordt, zoo als de clericalen van hem zeggen, en zooda wij, wij zonen van het vrije denken, ten volle beamen».

Van Houten is z. i. geboren individualist, slechts voor een tijdlang onder de beking van den gemeenschapszin geraakt, en nu (een retour à sa jeunesse) in den zin van Nietzsche, zoo over-individualistisch geworden, dat hij bij de anarchie uitkomt.

Dat anarchisme van het op de spits gedreven »individualisme» is nu volgens den heer Van Overdiepe niets dan een geestelijke krankheid, een soort geestesvermoeidheid, zooda een soldaat, die met de legertros niet meer voortkan, zich uit de geleederten isoleert, en zijn isolement tot steels verheft.

Ea in dien zin nu is dit individualisme op een top conservatief.

Het is oud en verouderd en nabij der verdwijning, omdat het zich uit het volle leven afsondert.

Voor partijen als de onze, die juist dit valsche individualisme steeds bespreken, een hart onder den riem.

Nog altoos het dogma.

Nog steeds houdt men van de zijde der Doctrinairen vol, dat hooger tarief den invoer kortwikt, en dat minder invoer op achteruitgang ook van den uitvoer moet uitloopen.

En dit dogma steunt dan op de onderstelde wet, dat goederen alleen met goederen betaald worden.

Nu heeft men bij onze Oosternaburen diezelfde profetie laten weerklanken, toen men ook daar op zelfbehoud bedacht werd.

Ea wat waren nu de uitkomsten?

Verminderde de invoer?

Integendeel, de invoer nam van '86 tot '95 toe met ruim 1300 miljoen Mark.

Niet de algemeene handel, die ten deele schijn, maar de bijzondere handel, die reeel is, stond in 1895 op 4.246.100.000 Mark, en in 1886 op 2.944.800.000 ».

En wel klom de bevolking in die jaren van ruim 47 tot bijna 52 miljoen zielen, maar naar dien maatstaf had de toename slechts een 10 pCt. moeten bedragen, en dus 3.243.400.000 hebben moeten belooopen.

Ea zie, het totaal klom tot bijna een miljard meer.

Er was dus niet alleen geen daling, maar reusachtige klimming van invoer.

Ea ook de uitvoer ging noch achteruit, noch was stationair, maar ging evensoo vooruit, met bijna vier honderd miljoen mark.

Waar blijft dan nu de bewering, dat hooger tarief den handel nekt?

Neen, achteruit gegaan in zijn handel is niet Duitschland, maar proportioneel juist Egeeland.

Ea niet weinig ook.

In 1876 had Engeland voor zich alleen nog 23 procent van den geheelen wereldhandel.

Thans nog maar 18.7 pCt.

Duitschland daarentegen bleef ook proportioneel op zijn en een breuk staan.

Samenwerking.

Weer wordt, nu in het Verkiezingsblad, dat in Steenwijk voor den candidaat der Christelijk-historischen uitkomt, op pogingen tot samenwerking gewezen.

Het heet daar, dat de Christelijk-historischen reeds voor lang officieus aan den voorzitter der Centrale mededeelden, dat Van der Hoop hun man was, en dat ze verzoekten hierné op de Centrale te rekenen.

Wat beteekent dit nu?

We willen wel samenwerken, e, niets liever, mits ge onzen candidaat neemt.

Dit wordt niet eens officieel door de ééne Vereeniging aan de andere Vereeniging geschreven, maar het wordt door een ongenoomde aan den voorzitter van onze Kiesvereeniging officieus gezegd.

Ea omdat nu de Centrale Kiesvereeniging wel met de niet aangeeloten Kiesvereeniging te Staphorst in overleg trad, maar geen nota nam van zulk een losse officieus mededeeling, daarom heet het nu, dat men de heeren miskeend heeft.

Nu zeggen wij niet, dat onzerzijds bij de aanbidding van samenwerking niet gemeenlijk hetzelfde liedje werd gezongen: »Saamwerking, voorzeker, mits de anderen den ons gevallen candidaat overnemen».

Maar dan blijkt toch van achteren, hoe velkomen juist ons advies was, dat samenwerking in eenzelfde district nooit is te vinden, en dat ze alleen te bereiken ware geweest, door twee naast elkander gelegen districten in onderling overleg te laten treden.

Had men in Kampen gezegd: In Kampen nemen wij Mackay, mits gij in Steenwijk niet tegenover Van der Borch candideert, dan ware de zaak gerond geweest.

Nu daarentegen stelt men van Christelijk-historische zijde én in Kampen én in Steenwijk een candidaat tegenover ons.

Ea als ge dan navraagt, dan krijgt ge ten antwoord: Ja, maar die Christelijk-historischen in Kampen zijn van anderen huise dan de Christelijk-historischen in Steenwijk. Elk wat wils.

Buitenlandsch Overzicht.

AMSTERDAM, 5 Juni.

Donderdag, gisteren dus, hebben de gasten der mogendheden hun eerste samenkomen met Tewfik-pacha gehad.

Als grondslag van de onderhandelingen diende de Turksche minister de oorspronkelijke voorwaarden der Porte in; de ambassadeurs van hun kant kwamen met de voorstellen van de mogendheden tot wijziging van Turkije's eischen. Na een beradenslag van drie uren werd besloten, heden, Zaterdag, de onderhandelingen voort te zetten. De Russische gezant, Nelidof, zou dan een memorandum over de grensregeling ter tafel leggen, de Franse gezant, Cambon, een over de capitulatiën, en de Engelsche gezant, Sir Philip Currie, een over de oorlogsschatting.

Een secretaris was in de zitting van Donderdag niet aanwezig. Er werd dan ook geen proces-verbaal van het gesproken opgemaakt.

Te Weenen gaat het gerucht, dat de Porte wel Kreta aan Hellas wil afstaan, als zij dan maar Thessalië mag behouden. In dat geval zou Griekenland zelfs niet eens de kosten van den oorlog aan Turkije behoeven te vergoeden!

De Zuid-Afrikaansche enquête-commissie heeft gisteren Lord Selborne, onderstaatssecretaris van koloniën, verhoord. Getuige bevestigde in hoofdsak Chamberlain's verklaringen, met name die betreffende Fairfield. Hij wist niets van Jameson's plan tot de inval. Getuige herinnerde zich Harris' bedekte zinspel tegenover Chamberlain en ook, dat dese Harris tegenwoordig; maar hij wist niet, dat Harris op Jameson's plan gezinspeeld had. Hij, Selborne, meende indertijd, dat op Johannesburg werd gedeeld. Getuige sprak voorts Miss Flora Shaw tegen, waar dese zeide, dat haar argwaan al in September 1895 opgewekt was. Dat was onmogelijk, want de troepen der Chartered Company begonnen zich pas in October in Beetsjoelaland samen te trekken. Niemand op het ministerie van koloniën had in het na-jaar van 1895 den minsten argwaan. Men wist daar van Jameson's plan evenmin iets af als Lord Rosemead.

De zitting, die niet werd afgeworpen door Harcourt en Labouchere, ging verder heen met het hooren der advocaten Pope, Pember en lord Robert Cecil, pleitende respectievelijk voor Rhodes, Beit en Harris, en ging toen voor onbepaalde tijd uiteen. Merkwaardig, dat het laatste pleidooi er een was van Chamberlain's onschuld te betoogen, en toch gelooven maar weinigen daaraan. Stead, vroeger aan de Pall Mall en nu van de Review of Reviews, een even groot bewonderaar van Rhodes als vurig Imperialist, kan het juist daarom Chamberlain niet vergeven, dat dese geen gehoor heeft gegeven aan zijn raad, om toch ronduit te bekenen, dat hij zeer goed geweten heeft, met welk doel Jameson aan de Transvaalsche grens klaargehouden werd. Het Engelsche volk zou immers, voor de vaderlandslievende bedoeling, de kleine onregelmatigheid in het officieele optreden van den minister door de vingers hebben gezien!

Maar nu hij dit niet heeft gedaan, nu hebben we moeten beleven, maanden lang, een »verheelen van de waarheid» een misleiden van de natie, schaamtelozer dan ooit in onze gansche geschiedenis een vertegenwoordigend lichaam tot onzer heeft gestrekt.

Dit laatste ziet dan op de nu afgeloopen enquête van de commissie, oftewel het groote Boerenbedrog, in het jubileumsjaar van koningin Victoria den volke vertoond.

Algemeen is in de Engelsche pers, onder Liberale en unionistische bladen beide, de teleurstelling, bij velen de verantwoordig,

over het smadelijk ineensinken van het onderzoek. De commissie heeft zelfs ook op het punt van Jameson's inval naar onderzoek nog niet voltooid, en nu staakt zij het werk, waar het juist belangrijk wordt. Het is alsof zij de onthullingen, die voor de deuren stonden, niet aandurft, en, misschien ten onrechte, wakt zij nu het vermoeden, dat er wezenlijk erges diagen te verbergen zijn. Te eldier ure heeft zij wel beaantwoordde vragen van Hawkeye, die de achtergehoorden telegrammen niet willen overleggen, bij het Lagerhuis aan te geven, maar het Huis is verdaagd, en als de commissie eindelijk in het bezit van de telegrammen is gesteld, zal zij haar verlag reeds gereed of althans haar onderzoek afgesloten hebben.

Zoo ware er nog veel meer te noemen, o.a. ten aanzien der personen van Miss Shaw, Mr. Hawkeye, Beit en Maguire, die zeer veel zouden kunnen aan het licht brengen, als ze er maar toe geprest werden. Doch daar gebeurt niets meer van. En dus eindigt de commissie het eerste en gewichtigste deel van haar taak onder den algemeenen indruk, dat er meer gelogen, dan waarheid gesproken is, meer verborgen gehouden, dan aan het licht gebracht, en dat er geen sprake was van een zorgvuldige enquête onder aanzien der personen, maar van een ergelijke knoesterij, een parodie van rechterlijk verhoor.

Een commissie uit den Afrikaander Bond is den hoogen commissaris te Kaapstad een adres van den Bond komen aanbieden, ter gelukwensching van koningin Victoria met haar jubileum. In het adres betuigt de Bond zijn dankbaarheid over H. M. segenrijke regering, en zijne verknachtheid aan haar persoon, en erkent hij den veredelenden invloed, door H. M. als koningin, moeder en vrouw wijf en tijd geleefd.

De heer Hofmeyr, die met nog eenige heeren het adres aanbodt, sprak tot Sir Alfred Milner eenige woorden, die diepen indruk maakten, en de regeringscommissaris antwoordde met een welwillende toespraak, die den afgevaardigden nitekend voldeed, zegt 'de Standard and Diggers News'.

Volgens Havas keert het Egelsche gezantschap naar Koning Menelik onder den heer Rannell Rodd (die een eigenhandig brief van den Negus voor koningin Victoria meebrengt) eenigszins met de kous op 't hoofd naar huis, aangesien Z. M. seer op de hoogte bleek van alle tractaten en diplomatieke gebruiken en wil gaarne met Engeland overeenkomsten wilde aangaan, maar... alleen op zulk een wijze en onder zoodanige bedingen, dat die hem niet in onaangenaamheden zouden kunnen brengen met andere mogendheden.

De Engelsen, zegt Havas nog, hebben een diepen indruk ontvangen van 's Koning karakter en de sterkte zijner krijgsmacht.

Het proces tegen den gewonen crimineelen commissaris van politie van Tausch, die als een der hoeden van de geheime politieke politie een zee van rook en rookspiegel heeft — in December van het vorige jaar bij het proces Leckert-Lützow werd een tijp van den sluier opgelicht — heeft de gansche vorige week in beslag genomen en duurde ook deze week vijf volle dagen, daar eerst gisteren de uitspraak viel.

Bij het verhoor van de beklaagden en hun confrontatie legde, zoals wij reeds mededeelden, van Lützow kennelijk de bedoeling aan den dag, om zijn vroegeren chef in geen enkel opzicht te verschoonen. Uit het verhoor van de getuigen moest intusschen blijken, of de bewaarde opgaven van v. Lützow zoodanigen steun erlangen, dat zij geloofwaardig werden voor de jury, die over de schuld van von Tausch had te oordeelen. Het belangwekkende gedeelte van het proces begon dus eerst na het verhoor van de beide beklaagden, waarmee de eerste dagen geheel heengingen, toen de minister van buitenlandse zaken, baron Marschall, de oud-minister von Köller en generaal Bronsart von Schellendorf en anderen als getuigen werden opgeroepen.

Het proces was een voortzetting van het geding Leckert-Lützow, dat door het optreden van den staatssecretaris von Marschall en diens verklaring in de rechtsaal: 'dat hij tegenover de verdachtmakingen, waaraan het departement van buitenlandse zaken in sommige organen van de pers blootstond, zijne toevlucht tot de openbaarheid genomen had,' — een groote betekenis verkreeg. Ook ditmaal heeft de minister von Marschall uitvoerige mededeelingen gedaan over die campagne in de pers, die hem ten slotte tot het besluit had gebracht om te trachten, daaraan den kop in te drukken en voor het gerecht te constateeren, dat zij departement zich niet met onwettige perscampagnes inliet.

Er waren er echter, die meenden, dat zulke verklaringen wel goedkoop waren, doch daarom nog niet voor volle waarheid boehouden aangenomen te worden. En toen eerstgisteren von Marschall 'met verlof' ging, leidde men daaruit af, dat hij straks wel zou abdiceren, als hebbende zich 'gecompromitteerd.' Maar van die onderstelling is tot dusver de juistheid niet gebleken; ze is, integendeel, direct tegengesproken. De Voss. Zeit. o. a. blijft echter von Marschall's ontslag als zeker voorstellen, en vindt het opmerkelijk, dat de minister met verlof is gegaan op den dag, dat de als nieuwe staatssecretaris van marine aangewesene schout-bij-nacht Tirpitz te Berlijn is aangekomen.

En nu de uitspraak: De gewoorenen hebben von Lützow op beide punten schuldig verklaard en van Tausch op beide punten onschuldig. De procureur-generaal eischte daarvoor voor von Lützow zes maanden gevangenisstraf en twee jaren eervolheid. Het vonnis luidde: von Tausch vrij gesproken en von Lützow veroordeeld tot twee maanden gevangenisstraf. Het gerechtshof overwoog, dat von Lützow voor de politie werkzaam is geweest onder omstandigheden, die het bijna onmogelijk maakten een ietwat eerzuchtig man te zijn. Daarom werd van de 'eervolheid' afgezien, omdat men hopen mag, dat de veroordeelde na zijn straf tijd een eervol leven beginnen zal.

De uitspraak van Tausch werd door velen verwacht, en toch werkte ze verrassend. Onder de toehoorders bij het proces vielen, toen het vonnis gevelde was, beleedigende woorden tegen von Marschall. Het verloop van drie maanden van den minister wordt nu met het bevel van het proces nog meer in verband gebracht. De geheele oppositie-pers zal natuurlijk van de uitspraak van von Tausch wel gebruik maken tegen het ministerie, en dus kan dit misje nog wel een politiek staartje krijgen.

Allerlei

Te Berlijn is de Transvaalsche tentoonstelling geopend. De president van het bestuur, generaal von Podbielski, lid van den Rijksdag, zat 's avonds aan een feestmaal met een

Een telegram werd aan president Kruger gezonden om hem te danken voor den steun, dien hij aan de tentoonstelling verleend heeft. Op de tentoonstelling zijn o. a. eenige straten uit Johannesburg en een goudmijn in werking aangeboot. Ook ziet men er Kaffirlocaties, beoerndvoeren, ossenwagens, getrokken echter door Duitse runderen; de veepest in Zuid-Afrika belette den invoer van Transvaalsche beesten. Dan zijn er de onvermijdelijke biernijpen, restaurants enz. enz.

Caar Nicolaas heeft tien gouden en tien zilveren medailles ter beschikking van dereders bij den brand in de Parijschen weldadigheidskas gesteld. Baron von Mohrenheim is de medailles gisteren aan president Faure gaan overhandigen, maar deze heeft den gesant verwecht ze zelf te willen toewijzen aan de personen, die daarvoor het meest in aanmerking komen.

De Times heeft van haren correspondent te Johannesburg vernomen, dat in het Noorden van Transvaal (Zoutpanne?) de sterfte groot is, maar men veronderstelt aan ziekten, veroorzaakt door besmetting van aan pest gestorven vee.

De Bimetallisten-Bond heeft te Manchester zijn jaarvergadering gehouden onder voorsitting van den lord-mayor en een motie aangenomen ten gunste van gestadigheid in den wisselkoers door maatregelen omtrent de silversammuting.

De Engelsche consul te Shanghai had verklaard, dat die gestadigheid onbereikbaar was, sonder een internationale muntovereenkomst.

De Fransche agentuur van het Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap neemt nog steeds 'toe in verbreiding der H. Schrift. In 1896 werden meer dan 200.000 exemplaren uitgegeven, dat is ruim 21000 meer dan in 't vorige jaar. Colportage en depot-debit zetten vorige evenveel Bijbels of gedeeltes er van om.

Er zijn in geen land zooveel en groote gemeene genootschappen als in Amerika. Uit een artikel in de North American Review blijkt, dat het aantal leden der broederschappen in December j.l. in ronde cijfers op 5,400,000 werd berekend, op een bevolking van negentien miljoen volwassen mannen. Nog eigenaardiger misschien is het feit, dat als aanhang van deze orden militaire verenigingen bestaan met ongeveer 250,000 leden van jongen leeftijd, die goetend worden in den krijgssdienst.

Sommige dier genootschappen, — men begrijpt: meest vrijmetselaarscolleges, — zijn nog jong; vooral in de twee laatste decennia is hun aantal sterk toegenomen. Hun widoend karakter, met het geheimzinnige in hun arbeid en het 'broederlijke' in hun beginselen, trekken blijkbaar seer velen aan. Men heeft getracht de sommen te berekenen die door de broederschappen voor weldadige doeleinden in het jaar '96 werden uitgegeven, en is tot het cijfer 475 miljoen dollar genaderd.

De geheime verenigingen helpen en steunen haar leden, zorgen voor wie met ziekte en tegenspoed worstelen en bevorderen hun maatschappelijke welvaart: er zijn, heet het, vele verheven en edele elementen in deze broederschappen, wat ook zij erkennen, die de schaduwzijden niet voorbij zien en de sommen betreuen, die aan kostbare vergaderingen, maaltijden, vaandels, insignes enz. enz. besteed worden.

Overigens zou men hun, die, met die getallen leden van Vrijmetselaars—Ood fellows—Knights of Pythias—Royal Templars—en andere orden voor zich, de nadering van de gouden eeuw der broederschap voorspellen, willen vragen: waarom de broederlijke geest dier miljoenen zich zoo weinig krachtig in den Senaat heeft doen gelden, toen er onlangs sprake van was, een verdrag met Engeland, dat aan de algemeene broederschap slechts ten goede komen kon, te bekrachtigen? Gelden de mooie beginselen der geheime verenigingen, alleen in de loges, en niet in de zittingen der colleges die de natie vertegenwoordigen?

Het moet te Pest al bijzonder 'erg met de meiden' zijn. De dames klagen steen en been over dienstmeisjes die lui zijn of brutaal, en vooral over meisjes die een paar uren na het in dienst treden alreeds weder heengaan, na eerst het een en ander vernield of medegeneen te hebben.

Men gaf de grootste schuld van die treurige toestanden aan de verhuurkantoren, die er belang bij hebben dat de dienstboden kort in hare betrekking blijven. Maar nu deelt een voornaam politie-ambtenaar in den Pest Lloyd zijne bevindingen over de kwestie mede. Volgens hem zijn die slechte dienstboden te verdeelen in de volgende drie categorieën: 1. geheime prostituees, die het politietoelicht willen ontdaiken; 2. dieven of heesters van beroep, die alleen voor eenigen tijd in een dienst gaan om te steelen of gunstige gelegenheid voor een grooten diefstal op te sporen; 3. handlangers van koppelaars die jonge vrouwen willen verleiden, haar spelgeld te vermeerderen door geheime tochten naar slecht befaamde huizen. — Dat is toch nog een beetje erger dan bij ons!

Chang Yun Huan, de buitengewone Chinese gezant, die zijn keiser bij het jubileumfeesten zal vertegenwoordigen, heeft merkwaardige en kostbare geschenken voor koningin Victoria medegebracht.

De Keizerin-weduwe zond oude koppen en vazen van porselein en nepriet, Tibetaansche wierookkaarsen om op 'het altaar van het lange leven te branden', een dennenboom als teken van hoogen ouderdom, gouden en zilveren weefsels, zijden en satijnen stoffen. De geschenken zijn verpakt in kisten van mahoniehout. Enkele van deze dragen opschriften als: 'Eeuwige lente vindt in het koninkrijk der see zijn vaderland' en 'Weerstralend licht omgeeft de vrouw der man'.

De Keizer zond dergelijke geschenken. Ook de prinses Kung en Ching, Li Hung Chang en andere hoogwaardigheidsbekleders gaven kostbare en vreemde saken mede.

Binnenland.

AMSTERDAM, 5 Juni.

De koninginnen op reis.

Men schrijft uit Alt-Ansee, d. d. 1 Juni: Hedenochtend gaan de Koninginnen met gevolg per extra-trein naar Iechl, en van daar per rijtuig naar St. Wolfgang, waar de extra-trein van den tandraadpoortweg haar opwachst aan den voet van den Schafberg. Na een uur op den berg vertoefd te hebben, rijden de Koninginnen terug, varen met een stoomboot op den Wolfgangsee rond, en begeven zich later met een

rijtuig weer naar het station Laufen, met den trein naar Ansee, en met een rijtuig naar Alt-Ansee, waar zij om seven uur terug zullen zijn.

Het weer is heerlijk mooi, en de Koninginnen nimen hun tevredenheid over het verblijf alhier. Hun vertrek naar Wenen is voorloopig op Dinsdag den 8en bepaald.

ATJEN.

De Regering ontving gisteren dit telegram: Gisteren bij opmarsch naar Lepong een bende verdreven uit den benting nabij Ritieng, waarbij een officier gewond werd.

Uit Hilversum.

De liberale candidaat voor het district Hilversum, de heer J. Baron, trad deze week te Hilversum op en zette zijn standpunt uiteen. Merkwaardig was dat de spreker, in ons district vermoedelijk meenende dat een Bijbeltekst hem goed zou doen, als argument tegen de protectie aanhaalde de woorden uit Matth. 23: 23—26.

Nu dat was fraai; maar er kwam nog iets. Op de vergadering was tegenwoordig de voorzitter van 'Patrimonium', en deze verhaalde dat de heer Baron in een verrouwelijk schrijven zich tot de afdeeling 'Patrimonium' had gewend. Hij vroeg het verrouwelijk schrijven te mogen voorlezen.

Toen kwam er een beetje tumult, dat eindigde met het lezen van den bewusten brief, waartoe de heer Baron verlof gaf.

Nu, die brief was honigzoet.

Ten minste waar de heer Baron over zichzelf sprak.

Hij was, natuurlijk, een landbouw-specialist, vurig voorstander van het sociaal program van 'Patrimonium', voorstander van 'Godsdienstleven', 'zending' enz.; en hij gloedde van liefde voor het Oranjehuis, evenals van liefde voor den werkman.

Hij zou te Amsterdam blijven wonen en was daar dan voor iedereen uit het district te spreken. Neen maar, een van de bovenste plank. Veel beter dan de tegen-candidaat, en ook veel beter, dan baron Van der Borch, van wien de liberale heer Baron allerlei leelijke schreef. Nu, wat zegt men van zulk een candidaat? Aan den brief was nog een postscriptum toegevoegd, waarin vermaand werd toch alle twisten te laten rusten en eendrachtig, hem, Baron, te kiezen.

Nu, dank zij de finke houding van onze 'Patrimonium'-mannen is dit spelletje openbaar geworden.

De heer Baron kan gerust wezen. Onze menschen kennen dat.

Zij zullen baron Van Heemstra stemmen, en wenschen verschoond te blijven van de zorgen van een man, die kaaphandig over koestjes en kalfjes kan praten, en niet onervaren schijnt in het schrijven van vertrouwelijke brieven, waarin hij zichzelf verheerlijkt en tegenstanders swart maakt; maar dien wel in Hilversum toch liever niet als volkvertegenwoordiger hebben.

Een 'liberaal' medicus.

Dr. Th. G. den Houter, te Leiden, en dr. W. B. van Staveren, te Rotterdam, protesteerden in het 'Medisch Weekblad' tegen een onlange daarin geplaatst artikel van dr. Swart Abrahamus.

Dr. Den Houter waarschuwt om toch de politiek te houden buiten den medischen kring, iets wat de heer Swart Abrahamus met zijn aanbeveling van prof. Koster niet deed. Hij meent, dat de 'anti-revolutionaire' wel degelijk een uitnemend medicus-volkvertegenwoordiger souden kunnen aanwijzen, en oordeelt, dat de twijfel van dr. Abrahamus aan de heerscheppij van het liberalisme, 'wjl de natuur nu eenmaal geen genoegzaam aantal verstandige menschen voortbrengt' niet het beste middel is, om alle anti-liberale medici eendrachtig rondom een liberale candidatuur te verzamelen.

In gelijken geest schrijft Dr. Van Staveren. Hij toont aan, dat een liberaal medicus, in de Kamer gekomen, niet in de eerste plaats medicus, maar in de eerste plaats liberaal zou zijn. Voorts vraagt hij, waarom Dr. Swart Abrahamus alleen de roomsche medici tegenover de liberale stelt, en niet de anti-revolutionaire. Ook de laatste zijn er. Of heeft collega S. A. nooit gehoord van de Christelijke Vereniging van natuur-philosophen en medici, die tal van bekende namen onder hare leden telt (Dr. Hermanides, Dr. Monnik, Dr. Keuchens, Dr. Den Houter, Dr. Van Dale, Dr. Schermer enz.)? Heeft hij nooit gehoord van de Lucas-stichting te Dordrecht, van de Gereformeerde gymnasie te Zetten, Amsterdam en Kampen, en het eerstsdags te openen Christelijk gymnasium te Utrecht, waarmee de opleiding ook van aanstaande medici beoogd wordt; noch van de plannen tot oprichting eener medische faculteit aan de V. U. te Amsterdam? 'Waarlijk de tijd is voorbij, waarin men durfde zeggen: een geloof en dus (als hij op politiek terrein logisch doordent) een anti-revolutionaire medicus is een utopisch wezen.'

De afdeeling 'Patrimonium' te Vlissingen heeft besloten de candidatuur van Mr. C. Lucasse voor de Tweede Kamer krachtig te steunen.

Loosduinen.

De heer A. Brummelkamp, de candidaat der antirevolutionaire kiesverenigingen in het kiesdistrict Loosduinen, trad achtereenvolgens te 's-Gravenhage, Maassius en Dordrecht op, terwijl hij gisteren te Maastricht sprak.

Hij teekende den toestand der maatschappij van onzen tijd en constateerde, dat de sociale kwestie in het vervolg bij regering en volkvertegenwoordiging in de eerste plaats aan de orde zou komen. Om bij de noden der samenleving verbeterde toestanden te doen geboren worden, zijn er twee wegen aanbevolen.

De eerste weg is die, welke de socialistischen willen inslaan en de tweede vindt zijn aanwijzing in het program van actie der antirevolutionairen en in de programma's der overige partijen, die mede de sociale kwestie op den voorgrond stellen. Na de opvattingen der socialistischen te hebben bestriden, sprak de heer A. Brummelkamp over protectie, als voor onzen tijd en ons land, wat den graanbouw betreft, noodig, over arbeiderswoningen en zoerde verder de punten van het program van actie aan. Een drietal heeren namen deel aan het debat, dat daarna volgde en in den goeden toon bleef.

Maandag 14 Juni a. d. des avonds ten 7 ure hoopt de heer A. Brummelkamp, candidaat voor het kiesdistrict Loosduinen, te Zoetermeer optreden in de zaal van den heer M. Poot. Er zal gelegenheid gegeven worden t'p debat.

Waardeering.

In een openbare vergadering van de vooruitstrevende kiesvereniging 'Vooruitgang' te

Leiden, trad gisteravond als spreker op de heer D. de Klerk, lid van den Gemeenteraad te Rotterdam. In hoofdsake kwam spreker's Rede overeen met die reeds elders gehouden.

Spreker meende de candidatuur van mr. H. L. Drucker, candidaat der liberale partijen van alle schakeering te Leiden, ten sterkste te mogen aanbevelen. Overigens, het mag niet ontkend, verzeekt de Tel., bracht spr. alle hulde aan het sociaal program van de politieke tegenstanders, anti-rev. en R.-K., en meende hij huane verdiensten, om te trachten de sociale vraagstukken tot oplossing te brengen, niet te mogen verkleinen.

Donderdag 10 Juni a. k. des avonds te 8 uur, sal voor de kiesdistricten V en VI in 'Maison Stroucken' in openbare vergadering optreden Prof. Mr. D. P. D. Fabius.

Dr. Kuyper zal in de volgende week zoowel te Slidrecht als te Leerdam voor de kiezers in het district Slidrecht optreden.

Gisteravond hield de heer Schoonejongs van Middelhamis voor een seer volle zaal te Strijen een lezing over verschillende punten van het antirev. program, doch hoofdzakelijk over de protectie.

Tal van boeren en werklieden waren opgekomen om een voorstander van graanrechten zijn meening te hooren verdedigen, wat de spreker op besadigde en met veel kennis van zaken volbracht.

Een viertal liberalen traden tegen de protectie in het krijtperk, terwijl één vroeg, wat de vlasboer bij protectie had te winnen.

De bezwaren werden weerlegd. De voorzitter der Centrale Antirev. Kieverein, de heer M. v. d. Sluys, mocht na afloop den spreker seer veel dankbetuigen in naam van de voorstanders als van de tegenstanders, voor de helderheid en bezadigheid, waarmee de richting van het antirev. staatsbeleid voor de toekomst door spr. was aangewezen.

Rede van Mr. Van der Kaay.

In het Vzd. sond de heer Van der Kaay nu op zijn beurt een schrijven in, waarin hij een andere lezing geeft van de in zijn speech aan het adres van mr. Smidt gerichte woorden.

Daarna voegt hij dan nog het volgende toe: 'De erkenning van den heer Smidt, dat die verhalen in parlementaire kringen niet anders dan verzonnen praaties zijn gebleken, bewijst reeds, dat mijn waarschuwingen niet overbodig waren. Ik kan intusschen niet nalaten se nog eens te herhalen, nu de heer Smidt in zijn ingesonden stuk van meening blijft, dat wat in die kringen verteld werd, 'geenszins onwaarschijnlijk' was.

'Gelijke waarschuwing zij gericht aan hen, die wellicht eenige waarde zouden willen hechten aan hetgeen in de Antirev. Courant van heden in een bericht uit Den Haag wordt verteld over 'de raadpleging van een van 's Pausen stedeouders in Nederland over Van Houten's opnemingen in het Ministerie en... de bewijzing onder hetzij uitgedrukte hetzij stilzwijgende voorwaaarden.'

Hoelang sal men met dergelijke praaties in verschillende vorm nog voortgaan?

Donderdagavond trad in het Militair Tehuis te Schoonhoven in een openbare vergadering, belegd door de afd. Schoonhoven en omstreken van den Christelijk-Historischen kiezersbond, als spreker op de kapitein der veldartillerie, Jhr. J. Ort, candidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer. De belangstelling was niet bijzonder groot.

Prof. van Leeuwen heeft inderdaad de vergadering te Utrecht, waar Jhr. Mr. Van Karnebeek als spreker optrad, niet goepend met voorlezing van Lucas VII: 11, maar van Lucas VII: 31—35, naar het Nederl. Dagblad bericht.

Donderdagavond trad de heer A. P. Staalman te Den Helder in een druk bezochte vergadering voor de kiezers op.

Van de gelegenheid tot debat werd gebruik gemaakt door de sociaal-democraten Reitsma en Kleefstra. Beide sprekers werden door den heer Staalman beantwoord, waarna de goedgeleagde vergadering te middernacht gesloten werd.

'Anti-clericalen.'

De 'anti-clericalen' kiesvereniging 'Wassenaar' te Wassenaar besloot in hare vergadering van Donderdag, de candidatuur te steunen van jhr. M. van den Brandeler. Ter voorkoming van stemversnippering had de aanvankelijk gestelde candidaat baron van Nijvelt gemeend zich te moeten terugtrekken.

In het district Wijk bij Duurstede is de heer Mr. H. Verkooren, candidaat van de Christelijk-Historische partij, Donderdagavond voor de kiezers, in het Veerhuis te Vreeswijk, opgetreden.

Er waren wel vijftig menschen. Maar dat kwam meldt men, omdat de spr. 'nog den eigen avond' naar Amsterdam terug moest en de lezing dus wat vroeg — om zes uur — moest gehouden worden.

De 'Verzameling van officiële stukken, behorende bij de Geschiedenis der Zuid-Afr. Republiek', een poonje geleiden bij La Riviere en Voorhoeve te Zwolle verschenen, is wel waard, dat er de algemeene aandacht op gevestigd worde.

Ofschoon bijgebracht met het oog op de door den heer v. L. Doo geschreven 'Geschiedenis der Republiek, aan het volk verteld', zal men dezen bundel officiële stukken met veel vrucht kunnen gebruiken bij de bestudeering van de historie in vroeger en later jaren. Daarvoor is het boek haast onmisbaar, en in het algemeen is het voor ieder die belang stelt in Transvaal, van groote waarde. De stukken op Jameson's inval betrekking hebbende sullen bv. steeds leerrijk blijven. Deze zijn: Brieven van Lionel Phillips; Voorbereiding van den inval en het oproer te Johannesburg; Na den inval. Dan komen er nog andere belangrijke stukken in voor: o. a. de Conventies van Pretoria en van Londen, welke laatste de verhouding tusschen de Republiek en Engeland bepaalt en in den laatste tijd nog al eens ter sprake komt. Deze en meer andere stukken, zoals de herziene Grondwet liggen zeker niet onder ieders bereik.

Bijkens bericht van den consul-generaal te Lissabon, wordt tot en met 31 Juli aanstaande de invoer in Portugal van 55,000 ton (van 1000 kilogram) buitenlandse tarwe voor broodfabricage en 2400 ton (van 1000 kilogram) voor het vervaardigen van meedeldes toegestaan.

Het inkomend recht sal 10 reis (pl. m. 1,8 cent Nederlandsche courant) per kilogram bedragen, terwijl bij het vorig decreet van 21

Februari jostgetleden een inkomend recht van 8 reis per kilogram werd vastgesteld.

De heer W. baron van Haerolts van den Doorn, vroeger werkzaam aan het politiek agentschap van Nederland te Cairo, is door den Khédive van Egypte benoemd tot ridder van de Medjidje-orde.

De bijzondere commissie voor het bijeenbrengen der inzegeningen voor de Parijsche tentoonstelling in 1900, behorende tot de werktuigkunde, electriciteit, waterbouwkunde en metallurgie, heeft, onder voorsitterschap van den heer C. Lely, lid der centrale commissie, zich geconstitueerd; haar medelid, de heer A. E. R. C. Mette, ingenieur der telegrafie in algemeene dienst, heeft zich belast met het secretariaat.

De prostitutie.

Door de raadsleden, de heeren: W. Hovy, mr. L. J. G. van Ogtrop, mr. W. S. J. van Waterschoot van der Gracht, Prof. Mr. D. P. D. Fabius, Dr. Schut, mr. J. G. Schölvinc, Roelof Kuiper, F. T. Bensdorp en J. T. M. Sterck, is de volgende missive ingediend:

Naar aanleiding van het rapport der commissie-Verke, d. d. 20 Januari 1897 en van het praesidies der Commissie voor de Strafvorderingen, d. d. 7 Mei 1897, hebben de ondergeteekenden de eer te berichten, dat zij overnemen de wijziging en aanvulling hunner voorstellen van den 26en Februari 1895, zoals die worden voorgedragen door de Commissie-Verke. Ondergeteekenden erkennen tevens de juistheid van de opmerking der Commissie voor de Strafvorderingen, dat ook in art. 181 moet vervallen de verwijzing naar art. 177.

De voorstellen van ondergeteekenden luiden derhalve als volgt:

1. Art. 177 der Alg. Politieverordening aldus te lezen:
'Het is verboden een openlijk huis van ontucht te houden of tot het houden daarvan als mededader op eenigerlei wijze 'mede te werken.'
2. In art. 178 der Alg. Politie-Verordening te doen vervallen de woorden 'bordelen, redden-vous-huizen.'
3. In de artt. 180, 181, 183 en 184 te doen vervallen de woorden: 'een (of) 177.'
4. Achter art. 186 te voegen art. 186*:
'Ter handhaving der bepaling van art. 177 zijn de commissarissen, hoofdinspecteurs en inspecteurs van politie bevoegd, met inachtneming der voorschriften van de wet van 31 Aug. 1853 (Staatsblad no. 83) te allen tijde de woningen der ingezetenen hun ondanks binnen te treden.'
5. In art. 187, eerste lid, te doen vervallen het woord '177'.
6. In art. 187 achter het eerste lid in te lusschen een nieuw tweede lid, luidende:
'Overtreding van de bepalingen van artt. 177 wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes dagen.'

Waterstaatsbestuur.

De minister van Waterstaat heeft aan de Tweede Kamer een nota toegezonden naar aanleiding van het verlag over het wetsontwerp houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur.

De Minister geeft daarin een nadere omschrijving van de waterstaatswerken, welke dienen tot instandhouding van den bodem, tot regeling van den stand en den loop van het water en de land- en waterwegen. De Minister geeft voorts te kennen dat het 'opzettelijk', een onderdeel van het Rijkswaterstaatsbestuur, omvat het maken in het algemeen belang en met inachtneming van het toezicht van de Staten der provincies, dat ter voorsiening in waterstaatsbelangen gehandeld worde door de autoriteiten en ambtenaren, aan wie de behartiging dier belangen is toevertrouwd en dat er op waterstaatsgebied niets geschiedt dat in strijd is met het algemeen belang. De Minister brengt overigens nog een wijziging van vorm in het wetsontwerp.

Van den uitgever Joh. G. Stemler Czn. te Amsterdam werd ons een boekje toegezonden getiteld: 'Een reisje naar het eiland Wight (via Londen) met de Stoomvaartmaatschappij 'Zeeland' (Vlissingen—Queenborough—route) door Betay van Amstel', dat niet alleen een uitlokkende beschrijving geeft van het eiland Wight, maar door zijn lieve plaatjes, uitgevoerd in lichtdruk, een aanschouwelijke voorstelling geeft van hetgeen daar te zien valt. Niettegenstaande de vele illustraties en een duidelijk kaartje van het eiland, is de prijs slechts f 0.25.

Kieswet.

Wederom werd gisteren een kieszaak voor den Hoogen Raad behandeld. Ditmaal het cassatieberoep tegen een vonnis van den kantorechter te Brielle betreffende iemand wiens plaatsing op de kieslijst door het gemeentebestuur gewijzigd werd op grond, dat hij in 1896 onderdaan had genoten van een instelling van weldadigheid.

De kantorechter verklaarde den adressant niet-ontvankelijk omdat hij niet bewezen had, dat hij — wanneer zijne plaatsing op de kieslijst ten onrechte op genoemden grond geweigerd was — aldaan tot de kiezers behoorde. De procureur-generaal bij den Hoogen Raad achtte deze beslissing in strijd met de wet omdat de kantorechter alleen de kwestie, betreffende het genietten van onderdaan had te onderzoeken, en de vraag, of belanghebbende overigens tot de kiezers behoorde, was te beslissen door het gemeentebestuur.

Toch zou 's kantorechters uitspraak niet kunnen worden geassocieerd omdat er een andere grond van niet-ontvankelijkheid was, al. dese, dat belanghebbende niet ingevolge art. 36 der kieswet zijn verzoek aan den kantorechter vergeseld deed gaan van een afschrift der beslissing van het gemeentebestuur.

De procureur-generaal concludeerde dus tot verwerping van het cassatieberoep.

Uitspraak 18 deser.

'De vrijzinnige kiesvereniging te Arnhem' te Arnhem, heeft zich tot den minister van waterstaat, handel en nijverheid gewend met het verzoek van zijn invloed gebruik te maken om de spoorwegmaatschappijen te bewegen zoodanige dienstregelingen op 15 deser te maken, dat hun personeel, in zoverre het stemgerechtigd is, van dit recht gebruik sal kunnen maken.

Generaal Seyffardt te Utrecht.

Gisteravond trad voor 'Algemeen Belang te Utrecht als spreker op de heer A. C. W. Seyffardt, candidaat der vooruitstrevende kiesvereniging in district II en van de Utr. Kiesvereniging, voor welke vereniging hij in een volgende week zal spreken.

Spr. begon met te wijzen op het verband van »Dordt» en »Rome». Hoe was dit verband mogelijk met zooveel verschillen op de plaatsvervangende, protectionisme, de pauselijke legatie etc. ? Anti-clericalisme en anti-protectionisme, moede spr., hoe zeer het de leuzen dan ook zijn, feitelijk als in 1893, weer de stembureaus zijn.

Spr. ging daarna eenige punten van het programma der Liberale Unie na, waarin hij den toon der toekomstige politiek zag aangeven.

Aan de hand van dit programma verklaarde spr. zich voor leerplicht, waaraan vastgeknoopt voortgezet herhaling, landbouw- en ambacht-onderwijs; voor verzekering van den werkmans van Staatswege tegen onderdom en invaliditeit, al achte spr. het een ideaal, indien de werkmans zelf zou kunnen meezorgen voor die verzekering; terwijl ook het bedrijf een deel van die zorg moest op zich nemen.

Nooit of nimmer bescherming door invoerrechten, was de meening van den spreker.

De morele verplichting van landverdediging rust, naar spreke's meening, op allen. Niet de plicht van politiediensten in vredetijd. De zaak van den persoonlijk dienstplicht, tot oefening, dient in de eerste vier jaren te worden aangepakt, en ook hier set spreker zich tegenover de »clericalen». De invoering van den persoonlijk dienstplicht, lost ook volgens spr. de kaderquaestie niet op.

Aan het debat werd deelgenomen door de social-democraten Cornelissen en Fortuyn, en den heer Brunning.

Onderwijzers-Desiderata.

Het hoofdbestuur van den Bond van (operbare) Ned. Onderwijzers heeft den candidaat-volkverteenwoordigers een lijst van vragen toegesonden, waarover inlichting wordt versocht, ingevolge het besluit der algemeene vergadering van 29 December.

Dese vragen luiden:

a. Wat is uw oordeel over de vrijheid van den onderwijzer buiten de school?

b. Zijt gij van oordeel, dat de tegenwoordige maatschappelijke positie der onderwijzers dient verbeterd te worden?

c. Wat is uw oordeel omtrent meerdere zelfstandigheid van den klasse-onderwijzer?

d. Zijt gij voor u versterken van kindervoeding- en kleding van overheidswegen, voor zoover de particuliere liefdadigheid daarin te kort schiet?

e. Zijt gij voor leerplicht tot het 14e, voor verplicht herhalingsonderwijs tot het 16e jaar?

f. Zijt gij voor u instellen van een rijkspensioenfonds voor onderwijzersweduwen en wezen?

Bij dit halfdozija vragen laten de heeren het dan voorloopig.

Slijdrecht.

Donderdagavond trad voor een talrijk publiek in het gemeentehuis te Nieuw-Likkerland op de heer G. van Herwaarden, candidaat van den Christelijk-Historischen Bond, in het district Slijdrecht. De H. J. Hulcher opende de vergadering met gebod en deelde mee, dat er gelegenheid zou zijn vragen te stellen, maar niet om debat te voeren.

Spr. bracht e. m. het vraagstuk der protectie ter sprake waarbij de heer Van Herwaarden zich deed kennen als in beginsel niet afkeerig van den vrijhandel, maar waar geen andere wegen openstaan om den kwijsenden landbouw uit zijn verval op te beuren, meende hij dat tijdelijke heffing van graanrechten niet te vermijden zou zijn. Hij zeide dan ook, dat hij niet was voor protectie maar dat de omstandigheden maakten, dat hij evenmin kon zijn voor vrijhandel, waarom hij aanhief fairtrade. Hij noemde beschermende rechten op het graan een noodzakelijk kwaad.

Nadat deze rede met aandacht gevolgd was, meldde zich de W. van Herwaarden, predikant der Gereformeerde kerk te Alblasserdam B, aan, om den spreker eenige vragen te stellen. De W. maakte van deze gelegenheid handig gebruik om al vragende zijnen candidaat, Dr. Kuiper, aan te bevelen, wat hem door den voorzitter euveld geëind word.

Daar de heer W. de spreker verweten had, dat de C. H. B. even goed samenging met de R. K. wees de heer Van Herwaarden de beschuldiging van de hand, er op wijzende, dat er wel degelijk onderscheid moest gemaakt worden, of de Roomschen ongevraagd hun steun toezeggen aan een candidaat van den C. H. B., of dat er gesloten wordt een formeel verbond tusschen de leiders van twee staatkundige partijen. (De heer Van Herwaarden, naar men bemerkt, schijnt *Standaard* noch *Handelsblad* te lezen.)

Gemengd Nieuws.

Voor de gevonden in Griekeland is sedert de vorige opgave ontvangen:

Bij den heer CHARLES BOISSEVAIN: van D. J. en H. A. van den Bargh te Zetten, f 50, H. Bongarts te Roermond f 3; W. v. O. B. te Zeist, met dank voor den gewonnen Grieken beloonde sympathie f 10; van een »Gronouwer lezer van het *Handelsblad* te Gorcum» f 2; »Uit sympathie voor het Griekse streven» van E. H. te Dordt f 0.50. »Uit Overveen een handjevol aarde om een oceaen van ijden te helpen dempen» f 3.

Bij Prof. Dr. A. KUYPER. (Gisteren door ons vermeld).

Bij Jhr. Mr. J. F. BACKER: van S. J. voor de Gewonde Grieken f 10.

Bij Mr. Th. HEEMSKERK: van J. T. H. f 10; N. N. f 10.

Bij Prof. Mr. D. P. D. FAIUS: van M. v. d. H. v. d. P. f 10.

Bij Dr. A. W. BRONSVELD, Utrecht: van de D. B. te M. f 3; C. A. te G. f 2.50; dames X te U. f 6.50; X te Z. (post.) f 2; N. N. motto 1 Cor. 13:1 te W. f 2.50; jhr. M. v. S. te U. f 10; mev. R. v. O. B. te Z. f 1; J. H. R. f 2.50; E. P. f 4.50.

Het consutaat-generaal van Griekeland van f 2.50; B. f 2.50; R. f 5.

Da. J. Th. DE VISSER: J. J. F. Bostel, f 3; Johanna f 2.50; mev. De W. Dribergen f 10; C. R. f 2.60; F. D. f 5; mej. H. N. f 5.

Prof. Dr. ROSENSTEIN, Leiden: C. Z., Werkendam f 1; R. Leiden f 10.

Da. P. A. J. JAS, Leeuwarden: J. A. f 2; G. de B. 60 c.

Mr. H. J. C. v. TIENEN, Zaandam: Mr. v. T. f 10.

Mr. MERENS: Jacques Ds. f 3; »voor de arme gewonden» G. C. f 2.50; »uit sympathie voor de Grieken van B. Th. A. W. v. M. f 10; »voor de gewonden» f 1; F. A. M. »uit sympathie» f 0.50.

Dr. J. A. CRAMER, Den Haag: voor de Gewonden Grieken K. v. d. B. Alkmaar f 2.50. Mr. C. G. VON REEKEN, Haarlem: van v. R. f 10; G. f 0.25; v. B. f 2.50; N. D. H. f 2.50. Dr. P. E. BAKBAS, Haarlem: van fam. N. f 10; mej. v. K. f 0.50; mej. C. v. W. C. f 100; mev. H. d. P. f 10.

Mr. ALEX. H. WERTHEIM, alhier: van W. G. f 60; A. H. W. f 15.

Mr. J. TEIXEIRA d'ANDRADE, alhier: L. B. G. f 2.50; F. f 2.50; 2 x f 5.

Een stempoollood. Twee Rotterdamse doctoren geven in de N. R. C. den raad, voorzigtig te zijn met de potlooden in de stembureaus en deze niet aan den mond te brengen.

Aan het *Haagsche Dagblad* doet men een middel aan de hand om de stembus tegen eventuele besmetting te vrijwaren. Men spanne nl. een koordje over den lessenaar langs de zwart te maken kringetjes.

Wanneer men dan het met een gaantje doorboorde potlood aan het koordje heeft geregen en het koord van boven en van onderen in den lessenaar aan knopjes bevestigd is, kan het potlood op een kleinen afstand van het papier op een meer bewogen worden en daar tot rust komen, waar de kieser zijn lijst wil invullen.

Het is hem dan onmogelijk, tenzij hij met zijn neus op den lessenaar gaat liggen, om de potloodpunt in den mond te steken.

Ongeval. Een luitenant van het regiment grenadiers en jagers, die gisteren op den Wassenaarschen Weg paard reed, viel, tijdens het galopperen van zijn paard, en kwam daarbij zoodanig letsel aan den arm dat hij per rijtuig naar zijn woning moest worden vervoerd.

Schedelijke inkt. Nu en dan gebeurt het, dat iemand zich met een stalen pen een licht wond toebrengt en te gevoelig daarvan bloedvergifting krijgt. Het heet dan, dat de pen roestig was. Met het oog op die gevallen, heeft Marpman verschillende inktsoorten op bacteriën onderzocht en zowel in galsloten als in aniline-inkt bijna altijd schimmels en bacteriën gevonden, de laatste meestal bacillen. Tweemaal vond hij in negrosie-inkt een bacterie, die bij muizen bloedvergifting veroorzaakte. Met het oog op dit gevaar wil hij in scholen den inkt door koken steriliseeren.

Naaimachines. Door den heer J. A. Wouters (firma Gustav Raken) alhier wordt in den handel gebracht een nieuw soort ringspoel-naaimachine, de »Afrana», dat volgens de ons gegeven inlichtingen vele goede eigenschappen heeft. De »Afrana» loopt n. l. zeer snel (2000 steken per minuut) en gemischloos, heeft een groote draagzaamheid, veroorzaakt zonder opstoot voor- of achteruit te slaan, naait de duurs en de dikste stoffen, zonder dat men de spanning behoeft te veranderen en is tevens borduursmachine. Ook maakt de schoone vormen zowel van de machine als van de tafel een aangenaam indruk.

De brandweer te Ouder-Amstel. Hoe het in het naburige Ouder-Amstel bij een brand toegaat, bleek gisteren voor de rechtbank alhier. Een aantal inwoners der gemeente hadden zich al te verantwoordt wegens dienstweigering bij brand.

In het laatst van November van het vorige jaar ontstond brand in het huis van C. H. te Duivendrecht. Zoo veel mogelijk werden de ingevallen bij de brandweer te O. Amstel opgeroepen om met het blussingswerk te beginnen. Maar voor men moest gewekt worden, hetgeen natuurlijk nogal tijd kostte.

Doch de aanwezigen bleven zelfs niet gezind handeld op te treden ter bejegening van het vuur. Eerst toen de burgemeester ter plaatse kwam en een belofte in het uitsicht werd gesteld, gingen sommigen aan den arbeid.

Het verhoor leverde eenige tragi-comische staaltjes op. Een der beklaagden zei, niet wel den brand gegaan te zijn, wijl hij toch wel wist, dat er niet gewerkt werd; een ander, in diep dorp spoorwegmaatschappij, mocht zijn post niet verlaten, weer een ander was door den oproep niet gewekt, niettegenstaande de gemeenteverooring en welken bij brand voorschijnt.

Enige bontjes waren op het uur van en brand ter plaatse aanwezig, doch vonden daar niemand anders, hetzij brandmeester of opperbrandmeester.

De gemeente-veldwachter moest zelfs bekennen, dat de brandweermeesters wel aanwezig waren, doch in de kroeg zaten.

Ook de opperbrandmeester, die nota bene niet eens wist, onder welke gemeente hij thuis behoorde, zat in de kroeg gedurende den brand. Tegen de onwilligen werd voor ieder f 10 boete geëischt.

Droef. Op aanwijzing van een winkelier uit de Passage te Rotterdam werd gistermiddag door de politie gearresteerd de vrouw, die verdacht wordt in een horlogewinkel op de Hoogstraat, onder voorgevee barones van Rijkze-vorrel te heeten, een gouden heerenhorloge te hebben ontleend. Zij werd overgebracht naar het politiebureau in de Lange Torenstraat, waar men haar in bewaring hield. Zij is de echtgenoot van een advocaat, thans verblijft houdende in de Transvaal. Zij woont met haar dochter in de bij het heeten van de Jacob Caste-straat. Men vermoedt dat zij onder den druk van geldelijke zorgen de daad gedaan zou hebben.

Kool. Lord Kelvin heeft Woensdag te Londen een voordracht gehouden over »den onderdom van de oarde als een voor het leven geschikt verblijf». Hij kwam tot de slotsom, dat de aarde niet langer dan dertig miljoen jaren bewoonbaar kan zijn geweest. Maar dit is dan ook de uiterste termijn, dien de geleerde spreker die de geleerde spreker daer als zoodanig gaat. Hij zou er eigenlijk nog wel minstens een tien miljoen jaren willen afdoen, want de zon kan ook nog maar een twintig miljoen jaren aan zijn.

En dat noemen se dan geleerdheid en luisteren in ernst naar die kool.

Om te lachen of om te herten? In een advertentieblad voor de provincie Groningen wordt bij advertentie gevraagd »Een Vriendin; ook een dienstbode kan in aanmerking komen. Franco br. met portret worden ingewacht». Of de aavrager een Af of een zij is, blijkt uit de advertentie niet. In *Dagelijksche Advertentieblad voor Groningen en Omstreken* komt ook deze advertentie voor:

»Vriendin. Een net burger landmeisje vraagt een dito vriendin, 18 jaar oud, geen dienstmeisje.

Kerknieuws, enz.

GEBR. KERK. Beropen: Te Ondera e. s., J. Huizenga, te Sijdebuuren. — Te Geldermalsen T. Bouma, te Doors.

Aangenomen: Naar Apeldoorn A. door S. J. Vogelaar, cand. te Kampen.

Redakt: Voor Anna Jacobapolder, Heemse en Overachie, door S. J. Vogelaar, cand. te Kampen.

Nad. Herv. Kerk. Beropen: Te Scherpen-

zeel (Geld.) J. G. Harthoorn, te Onjagen. — Te Munsterseijl, D. Ozinga Mr. te Wijkell.

Aangenomen: Naar Nootdorp door J. Ph. Loeff A., te Dordrecht. — Naar Surhuisterveen (toe), O. P. Tiddens, cand. te Finsterwold.

Redakt: Voor Nes en Wierum, door J. C. B. Eijkman, cand. te Steenwijk. — Voor Katwijk aan Zee, door S. Dijkstra, te Hilversum.

Da. J. C. B. Eijkman, te Steenwijk stelt zich voor eerst niet herroepbaar.

Het Provinciaal kerkbestuur van Zuid-Holland heeft aan den heer Frederik Arian van Loenen, prod. bij de Ned. Herv. gemeente te Nieuwland, op zijn verzoek, na ruim 44-jarigen diensttijd, eervol emeritaat verleend, in te gaan den 1en Augustus.

Schoolnieuws.

Akte-examen L. O.

Amsterdam, 4 Juni. Geëx. 5 onderwijzers-examen. Geslaagd 4. De dames M. J. den Hertog, W. van Hulstijn, H. M. C. de Bas, H. E. Hulstijn, allen van Amsterdam.

's Gravenhage, 4 Juni. Geëx. 6 cand. Toegel. de dames: B. A. J. Ferrer, E. J. M. Weber, A. S. Gotingh Vinnis en S. J. Bertelman, allen uit 's Gravenhage.

Krachtsens besluit van de »Vereniging voor den Effectenhandel» verscheijnt heden geen Officiële Beursnotering.

Telegrammen.

Preterita, 5 Juni. De kwaadaardige koorts, die in vele districten van Transvaal is uitgebroken, is ontstaan door de aanwezigheid van duizenden lijken van runderen, die aan de veepest gestorven zijn. Het volk is uitgenoodigd den zieken en armen hulp te verlenen. Te Pretoria en te Johannesburg worden comités gevormd, en de regering van haar kant helpt de zieken op groote schaal.

Rome, 4 Juni. De Kamer nam de begroting aan. De minister Lussati verklaarde dat de werkelijke inkomsten de uitgaven dekken, daaronder begrepen tien miljoen lire voor de gewone uitgaven en de uitgaven voor Afrika, de spoorwegen en de amortisatie. De minister besloot met de verklaring dat de staatkunde van beperking in Afrika een tijdperk van economischen en financieelen voorspoed zal doen aanbreken.

London, 4 Juni. Aanvoer van Eng. Tarwe 600 qra., do. Vreemde 53.100 qra., Eng. Gerst — qra., do. Vreemde 2.400 qra., Eng. Haver 200 qra., do. Vreemde 68.600 qra.

London, 4 Juni. 1 tarweladingen aan de kust ter verkoop aangeboden 4 aangekomen. Friese Boter 80/ en 84 sh. Javasniker No. 15, 10/6.

Slagsof, 4 Juni. Ruw zijer 44/10.

Liverpool, 4 Juni. Katoen. Verkoop van den dag 7000 bn., invoer van den dag 2.000 bn., verkoop der week 50.000 bn., verkoop op speculatie 2.000 bn., verkoop voor exportatie 1000 bn., invoer der week 20.000 bn., voorraad 108.100 bn., wekelijkse uitvoer 10.000 bn.

Liverpool, 4 Juni. (2e dep.) Katoen. Verkocht 7.000 bn., op spec. 500 bn.

Amer. any port L. M. C. lev. Juni/Juli 4.5. Aug./Sept. 3.61, Oct./Nov. 3.49, Dec./Jan. 3.45, Feb./Mrt. —.

Berlijn, 4 Juni. (Slotkoersen). Rogge, Juli 114.—, Sept. 115.25, Raapolie, Juni 54.70, Oct. 51.80, Tarwe Juli 157.75, Sept. 151.—, Spiritus per loot 39.50, Juni 43.40, Sept. 43.80.

Bremen, 4 Juni. Petroleum loco f 5.60 brief. Renzel Wilcox loco 20 1/2, Armour 20 1/2, Cudahy 21 1/2, Choice Grocery loco 21 1/2, White Label 21 1/2.

Spek, short clear middles loco 23 1/2.

Hamburg, 4 Juni. Raapolie, loco 55.— Petroleum, loco 5.55 brief. Renzel, Steam 19.—

Spiritus per Juni/Juli 19.—, Aug./Sept. 19 1/2. Koffie, Santos good average per Juli 37 1/2. Sept. 38 1/2, Dec. 39 1/2, Mrt. 40.—

Omzet op termijn van — Juni. 1.500 bn.

Koulen, 4 Juni. Tarwe vreemde —.

Rogge dadelijk vreemde —.

Raapolie dadelijk, 59.—, Mei 56.30.

Rijnhoogte te 1 ure 294.

Weergesteldheid: Heet.

Parijs, 4 Juni. Raapolie, loop. mnd. fr. 55.—, Juli fr. 55.25, Juli/Aug. 55.50, 4 laatste mnd. fr. 56.25.

Lijfolie, loop. maand fr. 35.50, Juli fr. 35.75, Juli/Aug. fr. 36.—, 4 laatste mnd. fr. 37.50.

Spiritus, loop. mnd. fr. 39.—, Juli fr. 39.—, 4 laatste mnd. fr. 36.—, 4 eerste mnd. fr. 35.75.

Suiker, 88% dadelijk fr. 24.75 a 25.—, witte No. 3 loop. maand fr. 25.75, Juli fr. 25.80, 4 mnd. v. Oct. fr. 27.10, 4 eerste mnd. fr. 27.75, geraffineerd fr. 94.50, 95.—.

Meel, 12 merken, loop. mnd. fr. 45.90, Juli fr. 46.60, Juli/Aug. fr. 46.90, 4 laatste mnd. fr. 46.60.

Tarwe, loop. maand fr. 23.25, Juli fr. 23.30, Juli/Aug. fr. 23.30, 4 laatste mnd. fr. 22.25.

Rogge, loop. maand fr. 14.25, Juli fr. 14.25, Juli/Aug. fr. 14.25, 4 laatste mnd. fr. 13.75.

Petersburg, 4 Juni. Talk loco —, Tarwe loco 8.50, Rogge loco 8.—, Haver loco 3.75 a —, Hennep loco —, Lijnzaad loco 9.50.

Newyork, 4 Juni. (Slotkoersen). Bol. Staats-effecten 1.— a —, do. andere 1.— a —, Cable transfers 4.87 1/2, Wissel op Parijs 5.167 1/2, 4 pCt. Amerika 112 1/2, Atch. Top. A. 11 1/2, do. do. pref. nieuwe 23 1/2, do. 4 pCt. gen. nieuwe 83 1/2, Balt. en Ohio A. 9 1/2, Canada South. A. 48 1/2, Canadian Pac. A. 60 1/2, Central A. 8 1/2, Chic. N.-W. pref. A. —, Chic. Milw. St. P. gew. A. 77 1/2, Deav. & Rio Gr. gew. A. 9 1/2, do. do. pref. A. 88 1/2, Illin. Central A. 96.—, Louisv. & Nashv. gew. A. 47 1/2, Miss. & Kan. & Texas A. 11 1/2, do. do. 2e Hyp. Gd. Bds. A. 59 1/2, Erie-Spw. A. 13.—, Mich. Central A. 97 1/2, N.-Y. Ont. West. gew. A. 14 1/2, Norf. & West. pref. A. 28.—, Manit. Minn. A. 117.—, Un. Pac. A. 7.—, Wabash pref. 13 1/2.

Newyork, 4 Juni. Katoen, dag. ontv. 1000, do. uitv. v. Gr.-Brit. 3000, do. vastland 7000, middl. Upland 7 1/4, lev. Juni 7.17, Sept. 6.93. Petroleum geraff. in kn. 6.60, pipe line cert. lev. Juli 87.—, geraff. 6.15, Terpetijnolie 27 1/2, Reusel West. Steam 3.77 1/2, Talk Prime City 8.—, Maïs, West. 30 1/2, per Juni 28 1/2, Juli 29 1/2, Suiker, Muscovados 23 1/2, 96 pCt. Centrifugal 3 1/2, Tarwe, voorj. No. 1 North 77 1/2, Roode Winter —, loop. mnd. 74 1/2, Juli 73 1/2, Aug.—, Sept. 69 1/2, Koffie, Rio 7 low. ord.

Juli 72 1/2 a 73.00, do. do. Sept. 73.00 a 73.50, No. 7 1/4. Meel voorj. 320. Tin Straits 13.50. Zilver 60 1/2. Vracht m. Liverpool bushel 1 1/2 d., m. Londen 2 1/4 d., voor Katoen m. Liverpool 1 1/2 Koper 11 a 11 1/2.

Handels- en Marktberichten.

Amsterdam, 5 Mei. Specieën. De eerstvolgende 3/4n. veilingen van Noot en Foele zijn vastgesteld op 17 Juni te Rotterdam en 18 Juni te Amsterdam.

M.lasse. Te Schiedam afgedaan 60 puncheons Demarara ex Pr. Willem II tot geheimen doch flinken prijs.

Amsterdam, 5 Juni. Aardappelmarkt. De prijzen zijn:

Friese Franeker Jammen f 2.— a 2.25.

Zeeuwache Spaische Jammen f 3.25 a 3.30.

Zeeuwache Blaue f — a —.

Flakkeoche Jammen f 3.— a 3.10.

Geldersche Blaue f — a —.

Nieuwe Malta f 0.— a 0.— p. kilo.

Andijker Muiesje f 2.25 a 2.50 p. 1/4 HL.

Aanvoer 2 ladingen. Handel matig.

Schiedam, 4 Juni. Montwijn f 7.25, Jenever f 11.25, Amst. proef f 12.75 p. HL. zonder fust of belasting. Spoeling commissie p. ketel f 0.20.

Notering van den Brandersbond.

Montwijn f 6 3/4 a — per HL. zonder fust of belasting.

Leeuwarden, 4 Juni. Ter veemarkt waren aangevoerd 3845 staks, als: 1259 runderen, 1860 schapen, 704 varkens, 8 bokken en geiten en 19 paarden.

Prijzen: stieren f 60 a 140, ossen f — a —, vette koeien f 95 a 150, melkkoeien f 75 a 140, pinken f 40 a 70, vette kalveren f 15 a 55, graskalveren f — a —, nuchtere kalveren f 4 a 6, vette schapen f 12 a 23, melkschapen f 10 a 20, lammeren f 5 a 8, vette varkens f 40 a 95, magere varkens f 35 a 70, vette biggen f 20 a 60, magere dito f 4 a 6, paarden f 50 a 180. Vette koeien, 1e qual. 23 1/2 a 28 c., 2e qual. 23 a 25 c., 3e qual. 15 a 20 c.; stieren 20 a 22 c., vette kalveren 20 a 30 c., vette schapen 23 a 25 c., vette varkens 16 a 18 c., idem voor de Londensche markt 15 a 16 c. per 1/2 kilo. Drentsche schapen f — a —.

Leeuwarden, 4 Juni. Aardappelen. De prijzen waren heden ter markt: Munsterse f 0.— a 0.—, Jammen f 1.50 a 1.70, Zaaiera f 1.10 a 1.20, Zeeuwache Blaue f — a —, Magnum Bonum f 1.40 a 1.50, Friekkaardappelen f — a —, alles per heet.

Leeuwarden, 4 Juni. Boter. Aangevoerd 574 1/4, 114 1/4, 56 1/4 vn.; prijs f 38.— a —.

Kaas. Aangevoerd 28160 kilo; belegerde nagel- f 33.— a —, N. nagel- f 21.50 a 22.—, kruid- f — a —.

Leeuwarden, 4 Juni. Tarwe: 75 kilo witte puike f —, f —, 75 kilo dito mind. f —, f —; 75 kilo roode puike f —, f —.

Haver, 50 kilo koto Voor f 3.40, f 3.45; 50 kilo Probsteier f 3.35, f 3.40; 50 kilo mind. Zwolle, 4 Juni. Op de heden alhier gehouden weekmarkt waren de prijzen als volgt:

Granen. Tarwe f 6.50 a f 6.75, rogge f 4.25 a 4.75, boekweit f 5.— a 5.25, gerst f 3.70 a 3.80, paardeboonen f — a —, haver f — a —.

Aardappelen f 1.40 a 2.25, per HL.

Boter, aanvoer ter markt 710 1/4 en 128 1/4 vaten, benevens 3340 1/2 KG. kluiten. Totale aanvoer 34700 1/4 KG. Handelsw. f 16015.—

Notitie van heden per KG. f 0.75 a 1.—, Per 20 KG. of 1/2 vat prima kwal. f 19.50 a 21.50. Afwijkende soort f 18.— a 19.—.

Tweede soort f 15.— a 17.—. Grasboter f — a —.

Eieren f 2.25 a 3.30 per 100 stuks.

Vee. Aanvoer deze week op Zwollerkerkspeldvoormarkt en heden totaal 911 stuks.

Men besteedde: neurende en versche kalfde koeien f 80 a 170, do. schotten en vaarzen f 75 a 155, gaste koeien voor de vetweide f 75 a 130, vaarzen do. f 65 a 115, Zomer-kalf. koeien f 75 a 125, ossen voor de vetw. f 100 a 135, 1 1/2-jarige springstieren f 40 a 85, vaarspinken f 35 a 70, fokkalveren f 18 a 30, nuchtere dito f 6.— a 13.—, vette koeien en ossen aan bonten 52 a 62 cta. dito stieren 40 a 47 cta, dito kalveren 58 cta. 70 cta., dito schapen 10 a 23 cta., alles per KG. Lammeren f 6.— a 13.—.

Varkens: aanvoer 675 biggen en 41 magere drachtige en vette varkens. Prijs: biggen f 1.50 per week; magere varkens f 15 a 38, drachtige do. f 37 a 55 p. stuk; vette do. 1e soort 34 a 37 c., do. do. 2e soort 33 a 34 c. p. KG levend gewogen.

Alkmaar, 4 Juni. Granen. Aanvoer 128 HL. Tarwe f 3.62 1/2 a f —, id. Chev. f 5.— a —, haver f 3.70 a —, boonen: paarden- f — a —, bruine- f 7.— a 7.23, citroen- f — a —, duiven- f 4.— a —, witte- f 7.— a —, zaden: kanarie f — a —, rood mosterd f — a —, geel do. f — a —, kool- f — a —, lijn- f — a —, karwij- f — a —, blauw maan- f — a —, groene erwten f 6.— a 13.—, grauwe dito f 12.— a —, vale do. f — a —, witte do. f — a —.

Dordrecht, 4 Juni. De prijzen van boter zijn: gras, stukken van 1/2 kilo 50 a 60 c., tonnen van 10 kilo f 9.— a 10.50, hooi, stukken — a —, tonnen f — a —, wei, stukken 42 a 45 c., aanvoer 1591 stukken en 47 tonnen. Kunstboter 30 a 35 ct. Eieren f 3.— a 3.25 per 100 stuks.

Zaandam, 3 Juni. Kaas. Ter markt aangevoerd 1e stapels kleine, hoogste prijs f 20.50, — stapels middelbare f —.

Heerenvveen, 5 Juni. Boter. Heden zijn de prijzen als volgt: landbouw, 1e keur f 35.50 a 37.50, 2e keur f 34.50 a 35.—, 3e keur f 34.50 a —, 4e keur f — a —.

Concurrent, 1e keur f 36.50 a 37.—, 2e keur f 35.— a —, 3e keur f 34.50 a —, 4e keur f 33.50 a —, 5e keur f — a —.

Leiden, 5 Juni. Boter 1e kw. f 40.— a 48.—, p. 1/4 vat, f 1.— a 1.20 p. kilo; 2e kw. f 32.— a 38.—, p. 1/4 vat, f 0.80 a 0.95 p. kilo.

Amersfoort, 4 Juni. Appelen f — a —.

Peren f — a —, Zandaardappelen f 1.80 a 2.—, Kip- f 2.10 a 2.75, eendeneieren f — a —, per 100 stuks, boter f 0.75 a 0.95— per kilo, kippen f 0.60 a 1.00, kuikens f — a —, piepkuijken f 0.70 a 1.—, eenden f 0.60 a 0.90, hazen f — a —, wilde konijnen f 0.— a 0.—, tamme do. f 0.40 a 0.90 per stuk, duiven f 0.50 a 0.70 per paar, biggen f 6.— a 9.—, schrammen f 12.— a 18.—, seugen f 30 a 45.

Aangevoerd waren ongeveer — HL. appelen, — HL. peren, — HL. Klei-, 160 HL. Zandaardappelen, 45000 st. hoendereieren, 1500 kilo boter, 30 schrammen, 180 biggen, 20 seugen, — stuks eendeneieren.

Geldermalsen, 4 Juni. Ruwarije Tarwe f 6.75 a 7.25, roode do. f 6.25 a 6.75, Ris do. f 6.50 a 7.—, nieuwe do. f — a —, rogge f — a —, gerst f — a —, haver f 3.— a 4.—, witte erwten f — a —, boekweit f — a —, koolzaad f — a —, boonen f 6.25 a 6.75, wikken f — a —, peren f —

a —, appelen f — a —, aardappelen f — a —, alles per HL, boter f 0.90 a 1.— p. kilo, eieren f — a —, per 104 stuks, varkens f 12.— a 40.—, biggen f 3.50 a 7.50, schapen f 10 a 20.—, lammeren f 6.— a 10, koeien f — a —, ossen f — a —, kalveren f — a —, Capucijners f — per HL.

Land van Altena, 4 Juni. Aardappelen. Jammen f 2.10 a 2.90, Blaue f 2.— a 2.75.

Hooi. Withooi f 11.— a 12.—, Klaverhooi f — a —, best hooi f 13.— a 13.50. Wit Stroo f 8.— a 9.—, geel do. f 7.— a 7.75 per 500 KG.

Varkens. Exportsoort tot 75 KG. 36 a 37 1/2 ct., zwaardere 38 a 42 ct. per KG.

Boter f 1.— a 1.10— per KG. Eieren f 0.70— a 0.80— per 26 stuks.

Kralingen, 4 Juni. Van 29 Mei tot en met 4 Juni werden ter markt aangevoerd 463 wintersalmen; prijs groote f 1.10 a f 1.25, kleine f — a —, St. Jacobzalmen f — a —, 524 zomersalmen f .95 a 1.20 per 1/2 KG. 370 elden f 0.40 a 1.25 per stuk.

Zwollerkerkspeld, 3 Juni. Veemarkt. Vette koeien en ossen f 130 a 240, do. stieren f 110 a f 190, do. kalveren f 36 a 62, dito schapen f 10.— a 22.—, dito lammeren f 3.— a 8.—, per stuk, vette varkens 36— a 38— c., do. voor Londen 33— a 35— c. per kil. Neurende en versche kalfde koeien f 85 a 170, do. schotten en vaarzen f 80 a f 150, gaste koeien voor de vetweide f 75 a 125, dito vaarzen f 65 a 110, Zomer-kalfende koeien f 70 a 115, ossen voor de spoeling f 90 a 135, drachtige en gaste pinken f 40 a 65, melkkoeien f — a —, pinken f — a —, fokkalveren f 20 a 32, pinkstieren f 40 a 85, jarige kalveren f — a —, nuchtere kalveren f 6 a 13.—, jonge lammeren f — a —.

Mastelbruek, 3 Juni. Hooi en Stroo. Voor prima Kamperel. Hooi werd besteed f 12.15 a f 15.—, nit Mastelbruek, Genemuiden ex Grafhorst, 1e kw. f 9.— a 11.50; 2e kw. f 6.— a 8.50, Stroo f 10.— a 12.— per 1000 1/2 KG. vrij spoor of scheep.

Wijhe, 3 Juni. Boter per 1/2 vat f 18.— a 21.—. Eieren f 2.35 a 2.60 per 100 stuks.

Scheepstijdingen.

BINNENLANDSCHE HAVENS.

Ymuiden, gearr. 4 Juni. Bloemfontein, s. Middlebro; Hans Jost, s. Björknaes; Dunmail, s. Newcastle.

Vertrokken 4 Juni Marie, s. Sandwale; T. Lissman, s. Leith; Chistiana, s. Christiania. 5 Juni Echo, s. Newcastle; Lord Exlington, s. idem.

Nieuwe Waterweg, gearr. 4 Juni Jason, s. Bremen; Swift, s. Hull; Cairnlog, s. Rouques; Maas, s. Hamburg; Seaham Harbour, s. Geffe; Fasmel, s. Benisea; Castor, s. Lubek. 5 Juni Pontypred, s. Decide; Eginton, s. Dialecte.

Vertrokken 4 Juni Tabaco, s. Sunderland; Alex Kelle, s. Gothenburg; Lestrin, s. Liverpool. 5 Juni Quentin, s. Leith; Glasgow, s. Grangemouth; Caledonia, s. Aberdeen; City of Cologne, s. Dublin; Flora, s. Hamburg; Themis, s. Stettin; St. Falans, s. Newyork.

BUITENLANDSCHE HAVENS.

Brindisi, gearriveerd 4 Juni, Rome, s. met de mail van Australië, China en Indië.

Brunswick, vertrokken 24 Mei, Arabq Maid, Haasen, Amsterdam.

Riga, vertrokken 2 Juni, Hermann, s. Amsterdam.

Delagoabaal, gearriveerd 3 Juni, Kaffir, s. Amsterdam.

Drammen, vertrokken 4 Juni, Drammen, s. Rotterdam.

Frederikstad, vertrokken 4 Juni, Johanna, s. Rotterdam.

Perim, gepasseerd 4 Juni, Langbank, s. Bombay naar Amsterdam.

Suez, gepasseerd 4 Juni, Wening on Hall, s. Basen naar Rotterdam.

Kaapstad, vertrokken 3 Juni, Goth, s. Southampton.

Londen, vertrokken 4 Juni, Harlech Castle, s. Kaapst.d.

Southampton, gearriveerd 5 Juni, Moor, s. Kaapstad.

Stoomvaartberichten.

Koningin Wilhelmina, van Batavia naar Amsterdam vertrok 4 Juni van Padang.

Prinses Marie, van Amsterdam naar Batavia passeerde 4 Juni Kaap Carveiro.

Prins Alexander, van Batavia naar Amsterdam vertrok 5 Juni van Aden.

Prinses Amalia, van Amsterdam naar Batavia arriveerde 5 Juli te Padang.

Soenda, vertrok 5 Juni van Amsterdam naar Batavia.

Prins Willem I, van Amsterdam naar W. Indië is 3 Juni St. Michaels gepasseerd.

Edam, vertrok 5 Juli van Amsterdam naar Newyork.

Juno, vertrok 4 Juni van Catania naar Messina.

Pollux, vertrok 6 Juni van Smirna naar Amsterdam.

Mashona, vertrok 3 Juni van Londen naar Kaapstad.

WATERMOO

ADVERTENTIËN.

Den 12en Juni hopen we den dag te herdenken, waarop onze geliefde Ouders:
de Heer G. KLIJN,
Hoofd der Chr. Sch.
en Mej. G. WAGENAAR,
vóór 25 JAAR in 't Huwelijk traden.
Namens hunne zeven Kinderen,
WILLEM GIJSBERT.
Haarlem, 5 Juni 1897.

Voorspoedig bevalen van een ZOOON
L. ROODZANT—
SIELING.
Dirkland, 3 Juni 1897. (4448)

Heden overleed te Klundert, tot onze diepe droefheid, in den ouderdom van 70 jaar, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder
CORNELIA PETRONELLA KNOOK,
Weduwe van den Heer DIRK Vliegthart, in leven Predikant aldaar.
D. Vliegthart.
L. P. Vliegthart—
VAN PELT.
Dordrecht, 3 Juni 1897.
Eenige kennisgeving.

Heden behaagde het den Heere tot onze diepe droefheid na een langdurig smartelijk lijden, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder
CORNELIA PIETERNELLA KNOOK,
Wed. van D. Vliegthart, in den ouderdom van ruim zeventig jaren, door den dood van ons te nemen.
De Heere verloene ons gerade om in Zijnen altoos wijzen raad te berusten.
D. Vliegthart
en Echtgenoot.
Klundert, 3 Juni 1897.

Mason & Hamlin
ORGELS
DE BEROEMDSTE.

Hoofdagenteur:
C. C. BENDER,
Damrak 74.

VRAAGT:
Ontbijt-, Sucedekruid- en Gemberkoek,
Boterbátens en Botersprits uit de Koekfabriek „DE REDESLANDER“ van
B. J. LINDEBOOM & ZONEN.
Gouden Medaille Brussel 1891.
Gouden Medaille Amsterdam 1895.

ONOVERTEEFBAAR door uitstekende kwaliteit, duurzaamheid en doelmatige verpakking is
SPOOR'S
MOSTERD
in Sacons met ingeslepen GLAZEN STOPPEN (zonder Kurk en Lak) de Beste en Goedkoopste in het gebruik.
Ten einde naziek te voorkomen elieke men het fabrieksmerk „DE MOLE“.
W. A. SPOOR Jr., Fabrikant Culmborg (Holland).
H. H. Grossiers en Winklers, draagt prijscourant van de verschillende verpakkingen!

P. VAN EIJK,
Firma JOHANNES KRAMER & Co.
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BEHEENINGEN. Nemen gouden & DEPOSITO 1½ pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

DIK'S
ENGELSCH HEEREN-MODEMAGAZIÏN,
TORENSTEEG 5.
HOEDEN. OVERHEMDEN.
PARAPLUIES. FRONTS.
HANDSCHOENEN. BOORDEN.
DASSEN. MANCHETTEN.
ENZ. ENZ.
Heerenkleeding naar maat.

Bureel Centraal-Comité.

Ten behoeve der aangesloten Kiesvereëningingen worden verkrijgbaar gesteld:

VIER Vliegende blaadjens
EN
Twee Saâmspraken.

De kosten van duizend exemplaren van deze zes stuks saam belooopen f 5.—.
Van de enkele nummers zijn duizend exemplaren tegen f 1.— verkrijgbaar.
Op verlangen worden de namen der candidaten voor elk district er onder gedrukt; zonder vermeerdering van kosten.
Aanvragen, met opzending van de gelden, kunnen uiterlijk tot Woensdagavond aanstaande worden ingezonden; doch hoe eer de aanvragen inkomen, hoe spoediger men geholpen wordt.
Het Bureel voornoemd:
J. VAN OORDT TOT BUNSCHOTEN,
N. Z. Voorburgwal No. 44.

MEIWIJN 45 cts. per flesch

Ned. Stoomvruchtensapfabriek Wed. C. ROK & Zn., J. DE PIJPER.
Weder verkrijgbaar bij
F. G. LEBBING, PRINSENGRACHT
hoek Spiegelstraat.

VRAAGT DE BESCHUIT
in Bussen van de
Beschuitfabriek
„DE VOLHARDING“,
van J. H. HAUST & ZONEN,
Amsterdam.

HORLOGES
en PENDULES.
Goedkoopst solied adres:
LEIDSCHESTRAAT 86,
P. LAMERIS Wz.,
Horlogemaker.

Finale
Uitverkoop!

IN
HILTEMANN'S **SCHOENEN-**
Magazijnen.

Wegens sterfgeval en boedelscheiding wordt de enorm groote voorraad **SCHOENEN** en **LAARZEN** tot ongekende lage prijzen
GEHEEL UITVERKOCHT.

ZIE
21, Damstraat 21,
Utrechtschestraat 92.
Hiermede in verband
GROOTE OPRUIMING
Kalverstraat 14
EN
Galerij 27.

MEYIES & HÖWELER,

9 Meter Tuinslang met
Sproeier en Koppeling f 7.—.
Tulphanken van f 6.50.
Tuinstoelen van f 1.40.
Easy Maaimachines.

IJSKASTEN
van af
f 22.—.

Op het nummer letten s. v. pl.
Kinderwagens. Badens.
Sportwagens. Zitbadens.
Stortbadens. Sponsbadens.
19
DAMRAK.
Telefoonnummer 1802.

HENRI BRUGMAN'S **Keukenmagazijn, Hartenstraat 30.**

Speciaal ingericht voor levering van
Complete Keukenuitrustingen.
Grootste sortering te dezer stede in
Uitsluitend giftvrij Geëmailleerd IJZERWERK,
met garantie voor houdbaarheid

Waarschuwing.
De **HENRI BRUGMAN'S** Linoleum Zeilwrijver à f 1.00 met stok is uitsluitend verkrijgbaar **HARTENSTRAAT 30** bij de Keizersgracht. De zogenaamde te kwaliteit Zeilwrijvers, welke waardelooze namaskels zijn, en overal à 75 en 90 cents worden aangeboden, zijn bij mij te bekomen à 55 cent.

VLIEGENKASTEN, geheel van Metaal vervaardigd, uiterst solide, eiken gelakt, met zwaar gaas f 4.50, f 7.—, f 10.— f 11.50.
TRAPPEN, geheel geveerd, per trede 40 cents.
STRIJKPLANKEN, f 1.50, f 2.75, f 3.25, f 4.50, f 5.00.
SNIJBOONMOLENS, prima werk, f 5.50, f 7.00, f 9.50.
TUINMATTEN, **TUINGIETERS**, **BLOEMGIETERS**, **DROOGREKKEN**, **HOUTWERK**, **BORSTELWERK** enz.

Voor de vele en hartelijke blikken van belangstelling bij de herdenking van ons 25-jarig Huwelijk ontvangen, betuigen wij bij dezen onzen oprechten dank.
L. VAN DER WEIDEN.
A. J. VAN DER WEIDEN—
HUYZER.
Krimpen a/d. Lek, 3 Juni 1897.

Voor de vele hartelijke bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van onzen geliefden Echtgenoot, Vader, Behuwd- en Grootvader, den Heer W. GERHOLT, betuig ik, ook namens mijne Kinderen, mijnen oprechten dank.
Wed. W. GERHOLT—
FERMIE.
Amsterdam, 6 Juni 1897. (4444)

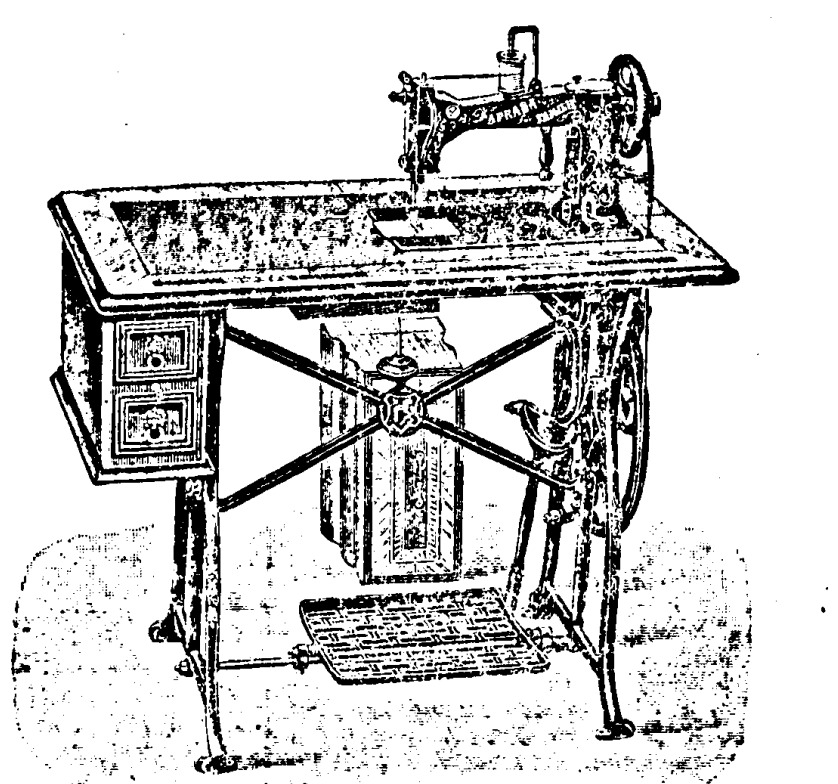
L. G. WEISZ & Co.,
Commissieagents in Effecten.
Prinsengracht bij de Prinsensstraat
No. 157,
AMSTERDAM.

TE KOOP
aangeboden: 5 Kerkramen, Klankbord en een Preekstoel, tegen matigen prijs. Te bevragen bij den Boekhandelaar G. RIEZEBOS, Naarden.
OVERHEMDEN, van een onverbetterlijke coupe, worden in alle gewenschte modellen en kwaliteiten ten spoedigste naar maat of modelhemd geleverd door
A. H. FEIS,
Chemisier,
hoek Turf- en Bakkerstraat,
ARNHEM.

Zie de **BEHANGSEL-ETALAGE** (gedurende de **PINKSTERDAGEN**).
C. B. SCHNEIDER, Leidschestraat 79.
L. G. F. VAN DOORNEWAARD,
Circuleer-Insluithaarden,
Vulkachels, Fornuizen, enz.
MAGAZIÏN: **KERKSTRAAT 35. AMSTERDAM.** FABRIEK: **KERKSTRAAT 40.**

ONZE
NATUUR WOLLEN
ONDERGOEDEREN
dragen evenstaand gedeponeerd stempelafdrut en etiket.
Janssen & Tilanus
FRIEZENVEEN
Dit Nederlandsche fabriekant is duurzamer dan het Duitsche en blijft beter in de wasch. Waar geen Verkoopers gevestigd zijn, levering rechtstreeks. Geïllustreerde Prijscurant op aanvraag verkrijgbaar.

Dienstbode.
Zoo spoedig mogelijk, of tegen 1 Augustus eenen flinke Dienstbode gevraagd, die een burgerpot kan koken, als mede alleen in een klein gezin. Loon naar bekwaamheid.
Adres: Park No. 15, te Zeist.
KENNISGEVING
aan Collectanten voor Evangelisatiën enz.
De Kerkraad der Ned. Herv. Gemeente te IJlst bericht, dat, nu daar een „Zendingkas“ (voor 1a- en Uitwendige Zending) is opgericht, collecten in deze gemeente voor dit doel vruchteloos zullen zijn. Men worde zich daarom schriftelijk tot den Penningmeester der „Zendingkas“:
P. HEIMENS VISSER.
IJlst, Juni 1897.

„AFRANA.“
De Naaimachine der toekomst!
Naait voor- en achterwaarts.
Uitsluitend verkrijgbaar bij
GUSTAV RAKEN, I. A. WOUTERS, Opvolger.
Leidschestraat 107, Amsterdam.
Plaatsgebrek noodzaakt ons vele advertenties tot een volgend Nr. uit te stellen.
ELECTRISCHE DRUKKERIJ. — Amsterdam.

Maandag 7 Juni 1897.

(No. 7746.)

(Tweede Blad.)

Uit de Pers.

Mr. Levy. — Bescherming. In de schreef de heer J. Bosch Bruystonder het opschrift het volgende:

In de ochtend-editie van *De Telegraaf* van Mei jl. no. 1588, komt een rede voor, gesproken door den heer Mr. J. A. Levy in zijn vrijzinnige kiesvereeniging, "Vooruitgang" het Gebouw van den Werkenden Stand Amsterdam. Naar aanleiding dier rede het mij vergund eenige tegenwerpingen met het midden te brengen, voor zoover de heer Levy daarin tegen het protectionisme (tarieven) te veld trekt.

In de eerste plaats wenschte ik hier eenige opmerkingen te maken, welke de heer Levy de zitting van de Tweede Kamer van den 10den December 1896 heeft gesproken. "Wij missen op economisch gebied de kennis, die ons tot oordeelen in staat stelt; voor die leemte wordt niemand verantwoordelijk gesteld, maar die leemte bestaat in doot al dringender zich gevoelen. Geheel het terrein, dat binnen onze omtrentpalen de loontrekkende arbeid bestrijkt, is voor de op het Binnen- of zeehandelende machten een gelaten boek."

De heer Levy geeft zich hierbij onomwonden een certificaat van incompetentie om op economisch gebied eenig oordeel te kunnen vellen. Nu is het waar, dat sedert het jaar 90 en thans, heel wat tijd is verlopen en de scherpsinnige heer Levy in dien tijd op economisch gebied vrij wat heeft kunnen meermalen — doch afgaande op hetgeen door van Mr. G. K. van Hogendorp in zijn noemde rede wordt aangehaald, wil het mij voorkomen, dat hij in dit opzicht niet lukkig is geweest, tenzij partijdigheid hem dezen parten heeft gespeeld. De heer Levy is in die rede:

"Het is inderdaad onverklaarbaar, hoe men zelf misleiden kan nopens de gevolgen der graderlij, die den free-trade theoretisch aanbeveelt, maar praktisch verlaat; en spel, dat de te gewarigker is naar mate het bij argeloozen meer kans van slaan heeft. Laat ons de gevolgen even aanpakken."

"Men wil tariefverlaging van naburige volken verkrijgen, doch bedreiging dezer zijde met tariefverhoging. Dat is een grievenoorlog. Om daarin te slagen, moet men sterk, dat wil zeggen, een koopkracht hebben, grooter dan van een klein land verwacht worden kan."

"Middeloorlij slaan wij ons zelf, en het is inderdaad niet moeilijk dit aan te toonen. Als wij onze grenzen sluiten benadeelen wij onze industrie, die grondstof van buiten moet. Als men de vrije mededinging bemmert en dus niet toestaat dat men ter markt gaat, daar, waar men het goedkoopste recht kan, worden de prijzen hoog. Mischien stijgt het loon, maar geld heeft minder koopkracht en de arbeider, die ook consument is, wordt het kind van de rekening. Deze redenering komt hier op neer."

1. Ons land is te klein om represaille maatregelen te nemen.

2. De industrie wordt benadeeld door het voeren van represaille maatregelen.

3. Dat, niettegenstaande de loonen wellicht zullen rijzen, bij het nemen van represaille maatregelen, de arbeider, die ook consument is, het kind van de rekening wordt.

Deze beweringen moeten worden gedekt: de door een aanhaling van J. Baptist Say de met een citaat uit te werken van Mr. G. K. van Hogendorp waar deze in het algemeen de noodlottige gevolgen van beschermende rechten wilde aanpakken. We zullen echter eens zien wat die oude Mr. G. K. van Hogendorp omtrent represaille maatregelen in het belang van ons land genomen zegt, waar hij zal blijken dat de bewering van den heer Levy, "Ons land is te klein om represaille maatregelen te nemen"

voor onzen Van Hogendorp niet wordt geeld, — deze schrijft toch 3 Aug. 1817 (bl. 239):

"Ik vreesde, dat men alle vreemde scheepvaart hard wilde drukken ten voordeele van onze eigene, maar het kwam alleen uit op weder vergelding tegen de regeringen, die onze scheepvaart drukken; met een woord, het een retorsie en de heer (X) hield het ook op dat woord, zelfs wilde hij niet zooveel kwaad wederom doen, als ons gedaan werd en het eind-oogmerk is, dat onze vloot van elke andere natie hier op den voet van de onze behandeld worde. Ik heb hierover uitgeweid op de vergrooting van 1817 en zal dus slechts met een woord opmerken, dat deze denkbeelden rijwiel met de mijne overeenstemmen."

Er zijn nog voorstanders van een gelijke handhaving van vreemdelingen met de onze eigene schepen, zelfs met opzicht tot de onze eigene schepen, maar het kwam alleen uit op weder vergelding tegen de regeringen, die onze scheepvaart drukken; met een woord, het een retorsie en de heer (X) hield het ook op dat woord, zelfs wilde hij niet zooveel kwaad wederom doen, als ons gedaan werd en het eind-oogmerk is, dat onze vloot van elke andere natie hier op den voet van de onze behandeld worde. Ik heb hierover uitgeweid op de vergrooting van 1817 en zal dus slechts met een woord opmerken, dat deze denkbeelden rijwiel met de mijne overeenstemmen."

Verder vinden wij, dat Mr. G. K. van Hogendorp in het jaar 1824, toen Frankrijk het verbodstelsel had uitgebreid en vooral verhoogd het inkomend recht van vee, een wetsontwerp van reciprociteit tegen Frankrijk verdedigde, bij deze gelegenheid o. a. (bl. 54):

"Eene naburige regering bellemert onze koophandel en onze nijverheid zeer sterk door stelselmatige verbodswetten, waaraan zij de kracht toekent om haar eigen nijverheid en handel te doen bloeien. Wij willen haar bij ondervinding doen zien, dat wij ook niet bij haar kunnen nemen en haar dwingen om bij ons zeer duur te koop, hetgeen zij niet missen kan; wij willen haar leeren, dat de ruiling van voortbrengelen en goederen haar alleen voordelend is en dat zij dus veel meer

"bloeien dan wanneer ieder op zich zelve wil staan."

En deze aanhalingen zouden nog met ettelijke kunnen worden vermeerderd, hetgeen echter, met het oog op een dagblad-artikel, niet wel doenlijk is; ik herhaal slechts hier, wat elders reeds door mij geschreven werd. Bij het lezen van zulke mannetalen klopt ons Hollands hart fier, om echter met te grooter weemoed te worden vervuld bij het lamdeling argument van de tegenstanders van represaille maatregelen, "ons land is te klein om zich te kunnen verdedigen."

We zullen thans zien, wat er van de bewering is:

De industrie wordt benadeeld door het invoeren van represaille maatregelen.

Wanneer de heer Levy niet geheel een vreemdeling is op het gebied van de economische ontwikkeling van Europa, dan zal hij weten, dat Englands industrie reeds op zijn bloeipunt was, toen de Duitse industrie nog zoo goed als niets te beduiden had; — dat echter de Duitse industrie een groote vlucht heeft genomen tijdens het laatste tijdperk van Bismarck's regering, toen men in Duitsland is begonnen in voerrechten te heffen op bewerkte stoffen, — en wel met dien gevolge, dat de Duitse industrie niet alleen de Engelse op zijde streeft, doch weldra de Engelse zal voorbijstreven, — en dit niettegenstaande Duitsland in voerrechten op granen heeft en bovendien alle takken van landbouw beschermd, getuigende niet alleen de invoerrechten op levend vee, doch daarenboven de geheele sluiting der grenzen voor den invoer van vee.

Ook te diertijd werd gezegd: Bismarck wordt oud, het is tijd dat hij plaats maakt voor een ander, daar hij met zijn invoerrechten Duitsland te gronde richt vooral wat zijn handel betreft. En is niet juist het tegendeel uitgekomen in ieder opzicht? Heeft de handel te Hamburg en Bremen zich niet steeds meer ontwikkeld? Is b.v. de invoer van ruwe katoen te Bremen niet kolossaal toegenomen, zó zelfs, dat zich aldaar langzamerhand een katoenmarkt heeft gevestigd. Maar niet alleen deze toestanden, geheel Duitsland is bloeiende, getuigende de optimistische verslagen van de verschillende Kamers van Koophandel. Die van Coblenz o. a. schrijft — zie N. R. Ct. van 5 Jan. 1897.

"Het dezer dagen verschenen jaarverslag van de Kamer van Koophandel te Coblenz behelst een rooskleurige beschrijving van den toestand waarin handel en nijverheid in Rijnpruisen in het afgelopen jaar hebben verkeerd. Met een enkel voorbehoud, wordt 1896 beschreven als het beste, dat men er sedert verscheiden tiental jaren doorleefd heeft. De voortbrengelen der metaalnijverheid in alle afdelingen vonden een goede markt; ijzer- en steenkolenmijnen waren diensgevolge onafgebroken in gang. De kolennijven en cokes-fabrieken konden gedurende het jaar ternaauwernood de vraag bevredigen. In het bouwvak was het zeer levendig; de vraag naar bouwmaterialen en huisraad was ongewoon groot. Natuurlijk had de Rijnvaart voordeel van dat alles, waarbij bovendien gunstige waterstanden kwamen."

"De nadruk werd er op gelegd, dat het vooral de binnenlandsche behoeften waren, waarin voorzien moest worden; bestellingen van het buitenland hadden niet het overwicht."

"Hierin vindt, volgens de Kamer, de opvatting steun, dat de algemeene gang van zaken in Duitsland beter was dan in landen waar de nijverheid geheel op den voorgrond staat."

"Intusschen de buitenlandse handel ging flink vooruit, ondanks de bezorgdheid in verband met de presidents-verkiezing in de Ver. Staten. Er was geregelde vraag naar werkrachten, in enkele takken van bedrijf zelf schaarste van arbeidskracht. De loonen waren vast en gingen in verscheidene bedrijven omhoog. Het toemenen van de circulatie van geld, onder de arbeidende klasse, werkte gunstig voor den kleinhandel."

Doch wat zien wij, in Nederland is de industrie voor zoover zij niet voor het buitenland werkt of verdwenen of kwinde. Laken-fabrieken, vlas-industrie, meekrapfabrieken, houtzaagmolens, enz. enz. zijn voor een groot deel verdwenen. Oliefabrieken en katoenspinnerijen worden over de grenzen geplaatst, afgebrand en niet weer opgebouwd. De heer Van Marken verplaatst zijn oliefabriek naar Frankrijk, zijn gistfabriek naar België, ook margariefabrieken worden naar dat land verplaatst; dit toch is niet in het belang van den arbeider en geschiedt tengevolge van bescherming in de naburige landen.

En wat heeft de Amsterdamse katoenmarkt te beduiden — immers niets? En nu zal men toch niet kunnen vordren, dat, ter wille van enkele fabrikanen, die voor het buitenland werken en slechts een klein deel van het algemeen belang uitmaken, het gehele land, zoowel wat zijn binnenlandsche nijverheid als zijn landbouw betreft, te gronde gaat, te meer nog daar de tijd niet meer zooverre is, dat deze industrie toch niet meer zal kunnen bestaan tengevolge der concurrentie door het gele ras haar aangedaan.

Buitenland.

AMSTERDAM, 5 Juni.

De feesten in Engeland.

Nog slechts 15 dagen scheiden ons van den dag, waarop *Queen Victoria* voor 60 jaren, 20 Juni 1837, door den dood van haren oom Willem IV, den troon van Engeland beklom. Haar regering is, met uitzondering alleen van die van Lodewijk XIV, (1643—1715) de langste, die in de nieuwere geschiedenis valt te vermelden.

Deze dag zal natuurlijk in heel de wereld, overal waar de *Union Jack* wappert — en in welk hoekje der aarde doet zij dit niet! — op zeer buitengewone wijze worden herdacht. In het bijzonder geschiedt dit in de hoofdstad van Groot-Brittanje. Daar stroomden de afgevaardigden en vertegenwoordigers van al de delen van het machtige, reusachtige Rijk en van de andere bevriende Staten te zamen, om haar, "de Moeder van Koningen", hulde te brengen bij haar zeldzaam feest.

De eigenlijke jubileumslag vormt het glanspunt der aanstaande feesten, die ongeveer negen dagen zullen duren, en waarvan wij het programma, voorzover dit reeds is vastgesteld, hieronder laten volgen.

Zondag 20 Juni. Plechtige kerkdienst in de St. Pauls Cathedral.

Maandag 21. De Koningin vertrekt van Windsor Castle en komt in Londen, ten einde de godsdienstfeestening, die door den aartsbisschop zal worden geleid, bij te wonen. H. M. zal vervolgens de koninklijke vertegenwoordigers van verschillende vorsten, met gevolg, in het Buckingham-paleis ontvangen. 's Avonds is er gala-feestmaal ten Hove.

Dinsdag 22. De optocht, welke zeer indrukwekkend behoort te worden, heeft op dezen dag plaats. De Koningin zal zich met haren ongemeen schitterenden stoet van Buckingham-paleis naar de St. Pauls Cathedral begeven. In het paleis teruggekeerd, zal H. M. de gezanten der koloniën in plechtig geoor ontvangen. 's Avonds wederom banket in het Buckingham-paleis; Venetiaansch avondfeest en vuurwerk op de Theems en algemeene illuminatie van Londen. De clou van de "eenige" verlichting zal zijn: die van de St. Pauls Cathedral, welke silhouet mijlen ver in het rond zichtbaar wezen zal.

In de eigenlijke City zullen vooral London Bridge en Mansion House een tooverachtig schouwspel opleveren. Het spreekt wel van zelf, dat deze dag een zg. "Bank Holiday" is: alle kantoren enz. zullen dan ook gesloten blijven.

Woensdag 23. Aanbieding, in den voormiddag, van de adressen van Hooger- en Lagerhuis aan de Koningin; 's middags audientie van lord-mayors en mayors. H. M. keert daarna naar Windsor terug. Bij haar vertrek zullen de leerlingen der lagere scholen in feestdooft "Constitution Hill" bijeenkomen, waar een gala-voorstelling en een opera gegeven wordt. Op haar weg naar Windsor Castle wordt H. M. geescorteerd door de "Royal Horse Guards", het beroemde Eng. garde du corps, en te Slough, Eton College en Windsor gecomplimenteerd door de plaatselijke autoriteiten.

Donderdag 24. Groote optocht met fakkellicht van de leerlingen van het Eton-College op het kasteel van Windsor, waar de Koningin en het gehele Hof zullen zijn. Te Londen zal de premier, lord Salisbury, receptie houden, en zal er op Buckingham een gala-bal plaats hebben.

Vrijdag 25. Vijf duizend kinderen zullen in het park van Windsor Castle bijeenkomen. De Koningin en de Koninklijke familie zullen bij het onthaal der kinderen tegenwoordig zijn. 's Avonds gala-diner ten Hove in de hal van St. George.

Zaterdag 26. Vlootrevue voor Spithead. De Koningin zal hierbij vertegenwoordigd worden door den Prins van Wales, den Hertog van Coburg, en den Hertog van York. die den 22n Juni tot schout-bij-nacht wordt bevorderd. Deze vlootrevue zal eenig in haar soort zijn, daar niet minder dan ruimhonderd en-zestig Britsche oorlogsschepen daaraan zullen deelnemen.

De schepen zullen in orde van parade, in zeven rijen, worden opgesteld; een van deze rijen zal voor de vreemde oorlogsschepen worden gereserveerd.

In de omgeving van het kasteel van Windsor zal dienselfden avond een groote militair taptoe worden gehouden, waaraan tien en meer militaire orkesten deelnemen.

Maandag 28. Garden-party op Buckingham. Eindelijk Dinsdag 29 Juni: Leger-revue te Aldershot, onder opperbevel van den Hertog van Connaught.

H. M. zal deze wapenshowing, met hare familie-leden en de Vorstelijke gasten, bijwonen.

Hiermede zullen de eigenlijke jubileumsfeesten zijn afgelopen. Dat zij ongemeen luisterrijk beloven te worden, hebben wij reeds gezegd. Ongehoorde sommen zullen besteed worden; zó b. v. stelt de City van Londen alleen £ 25.000 voor den jubileumslag beschikbaar. Van dit bedrag zijn bestemd £ 5.000 voor het bal, £ 5.000 voor het Hospitaal-Fonds, £ 5.000 voor de oprichting eener tribune aan de zuidzijde van de St. Paul-Cathedral, ruim £ 1.000 voor verversingen aan de City-gasten en de feestcommissie.

Wilden we de namen opnoemen van al de vorstelijke personen, die op de Jubileumsdagen in Engeland zullen zijn, we zouden er zeker meer dan een halve kolom mee vullen. Bovendien wordt haast iedere Staat der wereld vertegenwoordigd.

Ter gelegenheid van de feesten zullen twee postzegels worden uitgegeven ten bate van het hospitaal-fonds van den prins van Wales. Prins Albert Edward heeft er zelf de teekening voor uitgezocht. Het motief is ontleend aan een schilderij van sir Joshua Reynolds, *Charity*, die in de kapel van het nieuwe college te Oxford hangt. Aan de bovenzijde staat op een bannelier het woord *Charity*, aan de onderzijde: *Prince of Wales's Hospital Fund*. Een dezer zegels, van donkerblauwe kleur, wordt verkocht voor een shilling; het andere, van steenroode kleur, voor een halve kroon. Er zijn slechts 800,000 exemplaren van getrokken; zoodra dit getal afgedrukt was, heeft de kroonprins de clichés doen vernietigen.

Verder zal den 19en Juni de uitgifte beginnen van jubileumpostzegels. Deze zullen drie maanden in omloop blijven.

Binnenland.

AMSTERDAM, 5 Juni.

„Luctor et Emergo“.

Bij de uitgevers Van der Vegt en Mehler te Zwolle versijnt een werk van de hand des heeren R. Van Eck, lector aan de K. M. A., dat getiteld is:

„Luctor et Emergo“ of de geschiedenis der Nederlanders in den Oost-Indischen Archipel.

Aflevering I en II van dit boek — fraai geïllustreerd — hebben reeds het licht gezien en voor zooverre naar dit begin te oordeelen valt, ligt hier een niet verdienstelijke arbeid voor ons.

Immers de kennis van de geschiedenis onzer vestiging in Indië, van onzen strijd daar gevoerd, laat over het algemeen nog veel te wenschen over, zelfs bij hen voor wie anders onze landshistorie geen gesloten boek is.

We gevoelen ons dan ook verplicht aan een ieder, die ons nader inlicht omtrent ons roemruchtig verleden ook in deze „landen van Overzee“ en de heer Van Eck zal menigeen dien dienst kunnen bewijzen.

Niet, dat we hier bronnenstudie of zelfstandig onderzoek voor ons zouden hebben; de auteur beweert dat trouwens ook niet.

Diep gaat deze lectuur niet; maar dit populair overzicht heeft zijne verdiensten, het is helder en klaar gesteld en met kennis van zaken geschreven.

Afgezien echter van de vraag of de titel wel in ieder opzicht juist gekozen is, hebben we ook weer tegen dit boek een niet gering bezwaar.

Men zal ook deze historische muziek zelve weer moeten transponeren in de Calvinistische toonschaal en dat is uiteraard niet ieders werk.

Een voorbeeld lichte ons oordeel toe:

In afl. II geeft ons de schrijver een relaas van het leven van Jan Pietersz. Koen, den grooten pionnier, dien men, en niet zonder reden, al was hij dan ook slechts man van de daad, „den Calvin van het Oosten“ heeft genoemd.

De auteur trachtte met prijzenswaardige objectiviteit dezen held te teekenen, maar ontving men hier nu een overweldigend indruk van de kracht van het Calvinistisch geloof, waaruit deze „zeer sterke“, wiens geheele bestaan tucht ten grondslag had, leefde, dat hem daden in de vuisten gaf? Allerminst.

Nu spreekt het van zelve, dat we het ook dezen schrijver niet euveld duiden, dat hij niet onzer een is, maar minstens mochten we toch van hem eischen, dunkt ons, dat hij als een *Busken Huet* in zijn schoen „Land van Rembrand“ de betekenis van het Calvinisme toonde te verstaan, naar verdienste het wist te schatten.

En daarom is ons deze „Geschiedenis“ slechts voorloopig welkom.

Met verlangen blijven we uitzien naar den dag, dat een *Calvinistisch* man onze historie van uit ons beginsel zal weten te schrijven.

Wie alvast een bijdrage weet te leveren late het niet.

Onze jonge mannen, speciaal onze onderwijzers, vooral moeten geholpen worden.

Trouwens we zullen er komen.

Luctor en Emergo.

Ook uit de liberalistische, „wetenschappelijke“ wateren.

Meelfabrikanten.

Een nieuw adres is door de Ned. Vereen. van Meelfabrikanten aan de Tweede Kamer gezonden naar aanleiding van de nota van inlichtingen van den minister van financiën op het door de vereeniging tot de Kamer gericht adres.

Nader worden daarin toegelicht de hoofdpunten uit de nota, waaromtrent de Minister met de Vereeniging van gevoelen verschilt.

Het adres zet vervolgens uitvoerig den toestand der industrie uiteen, aantoonende met een beroep op het jaarverslag der heeren M. en R. De Monchy, op het marktbericht van de heeren L. Hoyack & Co. van 12 Febr. en op het adres van het comité van graanhandelaars aan de K. v. K. te Rotterdam, dat die toestand hoogst ongunstig is. Adr. wijzen er daarbij op, dat weder drie meelfabrieken zijn stilgelegd, wijl zij ontkennen, dat het inkomend recht van f 1 het brood duur zal maken.

Het beweren van den minister, dat het verlies der fabrikanen in 1896 toe te schrijven was aan het niet koopen van tarwe, toen deze laag in prijs was, noemen zij beslist onjuist.

Vervolgens houden adr. vol, dat het door hen aangegeven cijfer van 75 pCt voor het gemiddelde meelgehalte der in Frankrijk ingevoerde en aldaar verwerkt wordende tarwe juist is, terwijl zij constateeren, dat geen hunner andere cijfers is tegengesproken.

Na onder meer nog in het licht te hebben gesteld, dat de opheffing der zones, die waarschijnlijk spoedig geschieden zal, noodlottig zal zijn voor de industrie, resumeeren zij, hun verzoek onveranderd handhavende:

„1. dat de toestand hunner industrie reeds nu dringend hulp van de Regering eischt;

„2. dat de premie, voortspruitende uit het verschil in percentage, bedraagt frs. 1.08, zonder eenige aftrek en dus ongeveer het dubbele van de vracht naar Nederland;

„3. dat onze berekening van de premie, voortspruitende uit depreciatie der Fransche tarwe door de Minister word beaamd; dat vnu deze premie moeten worden afgetrokken de kosten van het acquit en de extra vervoerkosten van het meel naar de zone, waar waar het acquit wordt gecreëerd; dat echter, zoodra de zones worden afgeschaft, die laatste kosten niet meer in mindering komen van de premie;

„4. dat de zones zeer vermoedelijk binnenkort zullen worden afgeschaft; dat de daarbij gemaakte bepalingen voor de instandhouding onzer industrie niet de minste waarborgen opleveren, daar toch het eenige doel van de afschaffing der zones is: het ontlasten van de binnenlandsche tarwemarkt in Frankrijk, door de bevordering van den meeluitvoer.“

De Hieldersche vergadering.

In de *Telegraaf* plaatste de heer H. Oosterbaan het volgende ingezonden stuk, dat wij hier overnemen:

Nu door de Hieldersche bladen onware voorstellingen, betreffende de vergadering, waar de heer Lely optrad, verspreid zijn, acht ik het gewenscht, u beter in te lichten. De zaal was stampvol, niettemin liet de voorzitter een kwartier te laat zijn hamer vallen. Nadat de heer Lely een klein half uur gesproken had, een kwartier pauze. Daarna was de geachte spreker nog een kwartiertje aan 't woord en . . . de voorzitter stelde de gelegenheid open, vragen tot den spreker te richten. De vergadering had zich zeer rustig gedragen. Geen enkel teken van afkeuring. 't Was stil, als in de kerk, gedurende de rede van den heer Lely. 't Is waar, er werd weinig geapplaudiseerd, maar de oud-minister is ook geen Schaepman.

De heer Dekker, wiens adres door de redactie van het *Hieldersche Dagblad*, vermakelijk genoeg, onder de Gereformeerde predikanten van de Zaanstreek gezocht wordt, veroorloofde zich enkele opmerkingen, welke luiden werden toegejuicht. De onhandige voorzitter viel den vaardigen spreker telkens met zijn hamer lastig, ofschoon de heer Dekker zich in alles zeer parlementair uitdrukte.

Nadat de voorzitter, die blijkbaar nooit groote vergaderingen geleid had, een speechje op de voortreffelijkheid der liberalen, een soort verkiesingstoespraak, had afgelezen, kreeg ik verloop enkele vragen te doen.

Een vroegeren plaatsgenoot kon men dat toch ook moeilijk weigeren! Ik stelde slechts enkele vragen, waarvan ik de betekenis zeer kort toelichtte, om de voorzitter niet al te zeer te ontstemmen.

Daarna kreeg een soc.-dem. onderwijzer toch weer de gelegenheid tot debatteren, waarna de voorzitter hem, volgens het *Hieldersche Dagblad*, „dank zij zijn lesje in de sociaal-democratische politiek.“ *De rust was onder dit alles geen oogenblik verstoord.* Dat een een politieke vergadering blijken van

instemming geeft, werd tot dusver, meen ik, niet als rustverstoring aangemerkt.

De heer Lely kreeg nu de gelegenheid te antwoorden, waarna hij in ongeveer 5 minuten klaar meende te zijn.

De vergadering was kwart over 8 begonnen, 't was nog geen kwart voor 10, toen de voorzitter de vergadering wilde sluiten.

De heer Staalmann vroeg echter verloop, enkele vragen tot den heer Lely te richten. Dit was zijn recht, omdat volstrekt niet vooraf was bepaald, dat de gelegenheid tot vragen slechts eens werd gegeven. De voorzitter, door den heer Lely daarin gesterkt, verkoos dit echter niet toe te laten.

Toen eerst werd de vergadering rumoerig, toen uitte zich de verontwaardiging der saamgepakte schare, zoodat den voorzitter de gebruikelijke dankbetuiging niet kon uitspreken, en na enkele minuten, zonder daartoe op eenige wijze genoodzaakt te worden, het bestuur met den heer Lely door een zijdeur van het tooneel verdween. De vergadering wenschte te blijven, maar op een enkele aanmaning mijnerzijds gingen allen kalm uiteen.

Ziedaar, geachte Redactie, een juist verslag van dat „brullen en jowen“.

In het blad van den heer Staalmann wordt beslist ontken, dat er circulaire zijn verspreid aan zijn geestverwanten, om de vergadering bij te wonen. Maar, wat doet dat er ook toe? Ik wensch slechts te constateeren, dat de vergadering een kalm en rustig verloop had tot op het oogenblik, dat de voorzitter den heer Staalmann de gelegenheid tot vragen, *eerst opengesteld*, wilde benemen.

Ik constateer, dat den heer Lely op geen enkele manier het spreken belet is, zelfs niet bemoeit. Ik durf me op den geachten spreker zelf beroepen, om dit te ontkennen. De onverzettelijke onhandigheid des voorzitters, een gewezen kapitein der koloniën, die te militairer tegenover de kalme, rustige burgerbevolking van Den Helder optrad, ziedaar m. i. de hoofdoorzaak van het echee, door de kiesvereeniging „Helder“ geleden.

Ingezonden Stukken.

(Stukken, die niet geplaatst worden, kunnen niet worden teruggezonden.)

Boerenbedragerij?

In de N. R. Ct. van 3 Juni, 1e Bl. A. is een stukje opgenomen, dat door de vereeniging: „Het vrije ruilverkeer“ schijnt te zijn verspreid onder den titel: „Minder voedsel en meer betalen!“ Als wij ons nu niet willen bedienen van de zeer gemakkelijke repeliek van deze groote courant, welke er zich dezer dagen 'eenvoudig afmaakte met te zeggen, dat al dat beantwoorden vervelend wordt, dan is dat hier al zeer gemakkelijk.

Al dadelijk moet het (treffen, dat men rogge en mais en gerst en mout te zamen heeft genomen. Waar rogge toch voor het grootste gedeelte tot het voedsel van den mensch behoort, wordt mais nagenoeg uitsluitend als veevoeder gebezigd; over het absurde van mout tot de gewone voedingsmiddelen te rekenen zullen wij niet uitveiden.

Nu is tot vervelens toe aangetoond, dat het voor de boeren niet veel van belang is in den vorm van mais goedkoop veevoeder te verkrijgen, want

1. bestaat er ook nog zoo iets als vee-koeken;

2. is de prijs van het vee door de sluiting van alle grenzen, die den naam: „Het vrije ruilverkeer“ tot een parodie maakt, dermate gedaald, dat veemesten een verlies brengend bedrijf is geworden. Schrijver dezes zijn vele voorbeelden bekend van landbouwers, die dit voorjaar op hun beesten, welke zij den geheelen winter hadden gevoerd nog f 10 per stuk verloren, afgezien van hetgeen hun dit voederen heeft gekost (dit mag veilig op f 20 per stuk worden gerekend) en de renten der hypotheek, die ook weder naar de steden vloeien.

Nu moge men zeggen: „goed, dan is er dit jaar ook daaraan verloren, doch zal dit mogelijk terecht komen in het volgend jaar, daar het jonge vee in het najaar zoo veel goedkoop zal worden ingekocht, maar de landbouwers zijn reeds zoo dikwijls met verwachtingen gepaaid, dat zij het vertrouwen daarin verloren hebben en onmiddellijke hulp verlangen.“

Van de daling der zuivel prijzen, waardoor zij zoo groot nadeel leden, zullen wij maar niet spreken; hierover is door de protectionisten reeds zooveel gezegd, waarvan zich echter de handelscentra eenvoudig niets aantrekken. Verder zegt het aangehaalde stukje, dat er geen kijk is op vermeerdering der binnenlandsche voortbrenging van graan, doch hoe de ondervinding dat den steller leert is ons een raadsel.

Hij zelf toch toont aan, dat er vermeerdering van opbrengst (± 3 pCt.) heeft plaats gehad tusschen 1884 en 1893, niettegenstaande het aantal H. A., dat voor tarwe, rogge en gerstbouw werd bestemd met 7 pCt. afnam.

Waarom dat toe te schrijven?

Het is van algemeene bekendheid, dat men grond, die b.v. met eenig voordeel tot roggebouw wordt gebruikt, niet tot bieten-cultuur kan aanwenden, zoodat de afdoener der vrijhandelaars: „welnu, als de boeren in ons land de verbouwing van graan niet kunnen concurreeren tegen het buitenland, dan moeten ze maar wat anders verbouwen“, een harde onmogelijkheid is. Er bleven dus ± 93 % der percelen bebouwd met graan en nu is het duidelijk, dat men daaruit haalde wat men kon, hietoe langzamerhand in staat gesteld door de verdoringen, die men op het gebied van bemesting enz. maakte, niet alleen hier, doch ook in het protectionistische Duitsland.

Wij komen dan ook tot een gansch andere conclusie en zeggen: Als men niettegenstaande de opentelling onzer grenzen op een geringer aantal hectaren nog meer graan verbouwt, hoeveel meer zou er dan niet geproduceerd worden, zoodat hoe veel meer handen op het platteland zouden niet brood verdienen, wanneer een matig invoerrecht de buitenlandse premie van uitvoer opheft.

Deze premie van uitvoer, te bestaan, in Frankrijk direct, in Britsch-Indië en Zuid-Amerika door den zilveren standaard.

Doch de vrijhandelaars doordraving op hunne prachtige? doctrines, geen rekening houdende met de bestaande toestanden, zijn ziende blind en hoorende doof of wel ze hebben als handelaar, cargadoer enz. belang bij den huidige staat van zaken. Zoo had schrijver dezes dezer dagen een zijner kennissen zoodanig vastgepraat dat de man geen uitweg meer had en eindelijk zeide: „Mijn

goede vriend, ik importeer maandelijks
... KG. Fransch meel, denkt ge nu, dat
ik iets van je denkbeeld wil weten.
De uitroep van Dr. Barth in "die kunst-
lichen Dünge-mittel"; die Zeiten sind vor-
über, wo man dem intelligenten Landwirth
unter hochtonendem Namen werklozes Ma-
terial um teuren Preis aufrühen durfte;
geldt ook hier; met een pampfietje als No. 7
van "het vrije Ruilverkeer" strooit men tegen-
woordig de boeren geen zand meer in de
oogen, ze zijn niet meer vatbaar voor boeren-
bedriegerij en zullen dat, hopen wij, aan de
stembus toonen.

Wekelijksch Handelsoverzicht.

AMSTERDAM, 4 Juni.

Door de veilingen en inschrijvingen, waar-
van wij de afloop reeds hebben medegedeeld,
was er deze week nog al leven aan onze goe-
dermarkt, doch uit de hand gaat er in de
meeste artikelen weinig om. De stemming is
dan ook over 't geheel kalm en de prijzen
voor de hoofdartikelen ondergingen weinig of
geen verandering.
Koffie. Evenals in de laatste weken het ge-
val was, verkeerde de markt ook deze week
in kalme stemming en bleef de omzet beperkt.
De ter markt gebrachte iste handpartijjes
vonden slechts gedeeltelijk koopers in door-
mids tot ongeveer taxatie en de noteeringen

bleven onveranderd op 46½ c. voor g.o. Java
en 127 c. voor g.o. Santos. Termijnen stil.
Suiker. De markt blijft voortdurend in een
kalmte stemming verkeeren en bij beperkten
omzet bleven prijzen ook deze week vrij wel
onveranderd. De markt sloot n.l. op Juni
107½, Juli 107½, en Oct./Dec. 107½ waar-
toe koopers.
Rijst. Ongepelde was voor de Birmah en
Saigonsoorten zeer vast gestemd. Van Java
worden verkocht 3335 bu, 1896er oogst ex
Merapi en Ajax. Gepelde goed gestemd met
belangrijke afdoeningen tot zeer vaste en iets
hoogere prijzen.
Specerijen. Noot en Foelie kalm. Nagelen
leem en Peper kalm, maar prijshoudend.
Tabak. Aangevoerd werden in den loop deser
week per st. Bromo 471 pa Java en 4258 pa
Sumatra; per s. Patroclus 5875 pa Sumatra en
2202 pa Borneo; per s. Lixion 5263 pa Suma-
tra per Oribaba 42 pa Mexico en per Spaar-
dam 25 pa id. Voor nog per Lawoe 145 pa
Sumatra en te Antwerpen voor Amsterdam per
s. Bayern 3326 pa Sumatra. Tot afdoening
kwamen uit de hand 496 pa Borneo en bij
inschrijving 21320 pa Java en 42 pa Mexico.
De le hands voorraad bestaat thans uit:
68033 pa. Sumatra.
7106 > Java.
2833 > Borneo.
300 > Manilla.
25 > Mexico.
waarvan op 15 Juni bij inschrijving ter markt
komen: 14928 pa Sumatra, 1631 pa Borneo en
25 pa Mexico.

Vruchten. Krenten kalm; de vraag en ook
de afzet voor consumptie was iets beter;
Rozen en Biscade prijshoudend; Amandelen
zeer vast; Appelen bleven voor 't verbruik
geregeld begeerd. Overigens zonder nieuws.
Tin. Sedert de vorige week was de markt
flauw gestemd, doch liepen de prijzen slechts
een fractie terug. De omzet was in den regel
zeer onbeduidend.
De noteeringen waren ten slotte als volgt:
loco. Aug. Oct.
Banka 36½ 36½ 36½
Billiton 36 36 36
Straits 36½ 36½ 36½
Fijne saden. Kalm en slechts kleinigheden
vonden tot onveranderde prijzen nemers.
Men noteert thans:
Mosterdzaad (bruin) 18 — a 24 —
(geel) 14 — a 20 —
Kanarienzaad 9 — a 9½ —
per 50 KG.
Kerwijnzaad (jarig) 10½ a 10½
1896er 10½ a 10½
Maanzaad (blauw) 8½ a 10 —
Kaleen vast, maar met weinig animo. De
speculatie onthoudt zich nog steeds en de markt
is geheel aan de consumptie overgelaten, die
sich bepaalt tot het koopen van het hoog
noodige.
Men noteert thans:
Amerik. middling loco 23 — a — c., dito
basis: middling Nov./Dec. levering 21½ a 21½ c.
Drogerijen enz. In den loop deser week
kwamen tot afdoening: 42 colli ca. 8900 Kg.

Gom Cépál (ex. Veiling 13 Mei.) 50 kn. ca.
2875 kg. Batavia Gom Damar. 6850 Kg. blad
Balata. 100 Pa. ca. 2950 prima Padang Cas-
sia Vera. 210 pa. ca. 6000 Kg. do. do.
Aan de markt gesteld (uit de hand): 2 kn.
ca. 68½ kg. Schildpad.
Huiden. In den loop deser week werden
afgedaan ex Prins Hendrik TRP 395 O.-lad.
Rander en ex Prinses Marie TRP 418 id. id.,
voorts ex Drenthe HJ/S 145 O.-lad. Buffel en
HJ/K 15 id. id.
Veriwaren. Java-Indigo. Tot vorige prijzen
werden ruim 150 kn. uit le hand afgedaan.
Hars vast met klein aanbod in lossend; op
afsliding is er zeer weinig vraag. Terpenti-
nolie loco blijft voortdurend zeer schaarsch;
zeilend met meer vraag en thans belangrijk
hooger gehouden. Afslidingen ook hooger ge-
noteerd en onder 12½ a 12½ niet te koop
doch daartoe weinig vraag. Dividivi. De aan
de markt gestelde partijen vonden tot vorige
prijzen ceulant nemers. Chili Salpeter gewone
qualiteit bij partij 4.50 te koop. Meekrap
onveranderd.
Oljen. Raapolie bleef zoo goed als onveran-
derd in prijs, en dadelijk en op levering was
zeer weinig handel. — Lijnolie verkeerde in
een flauwe stemming, voor vliegand was de
vraag gering, ook op de termijnen hadden de
saken niet veel te betrekken.
Ollezaden. Lijnzaad flauw. Gedaan: Amerik.
aangekomen 177 cif Amsterdam, Arof/Nove-
roosik dito 182/179 dito dito, dito stoomend
180/175 dito dito, dito Juni/Juli 177 dito

dito, dito Sept./Oct. 177 dito dito. — Kog-
zaad prijshoudend, doch stil.
Ansjovis. De vangst was begin week
goed, later minder bevredigend, doch nog al
alecht. Daardoor kwam eenige vraag voor
speculatie. Nieuwe werd tot 31 a 30½ ver-
handeld, steeg daarna tot 32 a 33, wat ge-
boden blijft. Oudere met enkele zaken te
vaste prijzen.
Petroleum, zeer stil, prijzen steeds on-
veranderd.

Handels- en Marktberichten.

Arnhem, 4 Juni. Tarwe 5.80 a 6.20, rogge
4.15 a 4.45, boekweit — a —, haver
3.80 a 3.50, wikkelen — a —, Paarden-
boonen — a —, Grauwe erwten — a —,
Gale erwten — a —, Klavervan
0.61 a 0.71 p. kilo, aardappelen 2.25 a 2.50
appelen — a —, peren — a —,
bater 0.96 a 1.06 per kilo, eieren 2.70
3. — p. 100 st., vette varkens 33 a 38 c. p. h.
Aanvoer: 350 heet. tarwe, 30 heet. rogge
— heet. boekweit, — heet. wikkelen, 40 heet.
haver, 130 heet. aardappelen, — heet. app-
len, — heet. peren, — heet. Paardenboonen
2 kilo klavervan, 1100 kilo bater, 61000
eieren, 65 vette varkens, — heet. gele erw-
ten, — heet. grauwe erwten.
Alkmaar, 4 Juni. Kaas. Aanvoer 450 m-
pels, wegende 160.000 kilo; prijs van klein-
f 24.—, commissie f 23.50, middelb. f 23.—.

ADVERTENTIËN.

ORGEL.

Uit de hand TE KOOP een wel-
g gebruikt Amerik. ORGEL,
met 10 Registers, voor den spotprijs
van f 125.— Dagelijks te zien bij
W. KOOLIJ, Burgemeester de Roos-
straat No. 31, te Rotterdam.

Kiesvereniging: „De Grondwet.”

VERGADERING op Dinsdag 8 Juni e.k.,
's avonds te 8 ure, in het Gebouw der
Maatschappij voor den Werkenden Stand,
Kloveniersburgwal en toegankelijk voor
alle Kiezers van Amsterdam I, op ver-
toon van het hun toegesonden Bewijs
van Toegang.

Spreeker:

Mr. M. J. PIJNAPPEL,
Candidaat voor het Lidmaatschap der
Tweede Kamer in Amsterdam I.

Nemens het Bestuur,

L. H. KUHN Jr., Voorzitter.
C. B. SPRUYT, Secretaris.

Amsterdam, 5 Juni 1897.

H. HENDRIKS & Zn.,
Rokin 116.

Bedden, Dekens, Matrassen.

RUIME KEUZE

Slaapkamer-

Amenblementen.

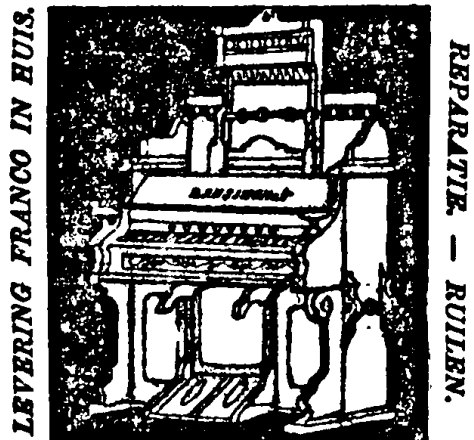
Kinderledikantjes.
WIEGEN.

Speciale Inrichting voor
SCHOENEN NAAR MAAT in
gipsen afdruksels voor ge-
voelige, pijnlijke, gebrek-
kige, manke en platvoeten,
knobbels, exteroogen etc.

ANTON HUF Jr.,

Kalverstraat No. 200, Amsterdam.

Prijscourant met afbeeldingen franco.
N.B. Bij aanvraag vermelden van welke
instrumenten men prijs. wencht

Talloos, voor ieder ter inzage liggende
teordenheidsbetuigingen van koopers be-
wijzen afdend, dat men tevergeefs
Orgels zal zoeken, die duurzamer, schooner
van toon en, in den goeden zin van 't
woord, goedkoper zijn dan die van
W. BELL & Co. te Guelph (AMERIKA),
welke, express voor ons klimaat gebouwd,
in Nederland en Koloniën

ALLEEN

door de firma BIRK ANSINGH & Co.
de zwelle geleverd worden, onder tien
jaren garantie en afdoend bewijs van
eetheid.

LIJDESI aan Kanker, Klier, Lupus,
die alles beproefd hebben
sonder succes of de genees-
conferentie gezeteld 183, Singel, Am-
sterdam. Spreekuur: eiken dag van 2 uur.
Te Rotterdam, Hoogstr., 154, ing. Valke-
steeg, dinsdag 10 uur. Van 2 tot 4 voor minv

Prof. Dr. JAEGER'S NORMAAL ONDERGOED,

uit de eenig geconcessioneerde fabriek van W. BENDER SÖHNE, Stuttgart, is de meest geschikte Onderkleeding voor den Zomer. Praktisch
voor de Reis en door H.H. Doctoren als het beste voorbehoedmiddel tegen Verkoudheid en Rheumatiek aanbevolen.
Het ECHTE JAEGERGOED is niet duurder en van veel beter kwaliteit, derhalve sterker, dan Binnen- en Buitenlandsche namaakfels, in
verschillende dikten en maten voor Heeren, Dames en Kinderen verkrijgbaar bij:

K. F. DEUSCHLE-BENGER,

Hoofddepôt van Dr. Jaeger's Orig. Normaal Wolartikelen, 157 Kalverstraat, Amsterdam.

Eenig Specialiteit in deze Artikelen in geheel Nederland.

Z. HELMERS, Vijzelstraat 105,

levert, onder 5 jaar garantie, een zeer solied rood koperen
GEIJSER met fraaie BADKUIP à f 90.

Ruime keuze GARORNAMENTEN, CLOSETS, WASCHTAFELS enz.
Aanleg van Gas- en Waterleiding, Electriche
Schellen en Spreekbuizen.

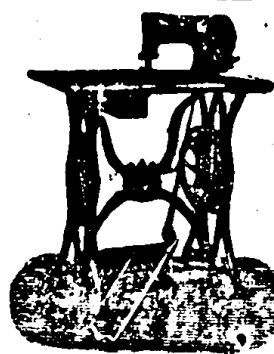
Nederlandsche Bank- en Credietvereniging voor ZUID-AFRIKA.

Gevestigd te AMSTERDAM.

Hoofdagentschap te PRETORIA.

Agentschappen te Johannesburg, Potchefstroom en Brugspruit.

Verkoopt, koopt en incasseert WISSELS en ander papier en
geeft CREDIETBRIEVEN af op PRETORIA, JOHANNESBURG, POT-
CHEFSTROOM, BRUGSPRUIT, DURBAN, CAPETOWN, PORT ELIZA-
BETH, KIMBERLEY, BLOEMFONTEIN, LOURENÇO MARQUES en alle
andere Bankplaatsen in Zuid-Afrika. Belast zich met Tele-
grafische Uithetalingen en geeft voorschot op ver-
scheepte goederen.

VICTORIA.

Deze Machine van de nieuwste constructie munt
vooral uit door zacht werken, voorts door buitenge-
woon solied bouw, alsmede door sierlijk uiterlijk en
is in groote keuze voorhanden, evenals Haumann's,
verbeterde Singer-, Vibrating-, Shuttle-, Ringstuit-
en verscheidene andere soorten NAAIMACHINES.
De prijzen zijn uiterst goedkoop gesteld, ook op maan-
delijke of wekelijksche afbetaling. Tweedraads-
Handmachines van af f 16.—. Broemachines in groote
keuze voorhanden. Reparatie spoedig en goedkoop.

A. LEWENSTEIN,

189 Warmoesstraat b/d. Dam, 148/8 Kalverstraat b/d. Spul.

Vraag uwen leverancier:

WIJNEN ZONDER ALCOHOL,
beste, zuiverste en gezondste Zomerdrank

Hoofdagenten voor Nederland en Koloniën:

G. DE VOS & Co.,
HAARLEM—AMSTERDAM.

HOLLAND-ZUID-AFRIKA.

WEKELIJSCHES DIENST PER „CASTLE-LINE”.

Enige directie, snelste en comfortabelste route naar KAAP DE GOEDE HOOP,
TRANSVAAL en de GOUDVELDEN.

EERSTVOLGENDE AFVAARTEN VAN VLISSINGEN, in aansluiting op de

„DOUNE CASTLE” Woensdag 16 Juni 1897,

„NORHAM CASTLE” Woensdag 23 „ ”

„LISMORE CASTLE” Woensdag 30 „ ”

„DUNVEGAN CASTLE” Woensdag 7 Juli „ ”

Bij inscheping te SOUTHAMPTON, kan het vertrek van VLISSINGEN
plaats hebben des Vrijdags te 10.30 voormiddag.

Directe Biljetten ZONDER PRIJSVERHOOGING van af Vliissingen,
Amsterdam, Rotterdam en Antwerpen.

Voor Passages en nadere inlichtingen bij:

DE STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ „ZEELAND”, Vliissingen; DE
MAATSCHAPPIJ TOT EXPLOIT. VAN STAATSSPOORWEGEN, Utrecht;
BRUNIER & Co., Amsterdam; CHS. CORNELDER & ZONEN, Rotterdam;
COURRIER DIT DUBEKART & Co., Den Haag; PRINS & Co., Groningen;
LOUIS JANSSEN & Co., Arnhem; PRINS & VAN DER WOUDE, Harlingen;
P. DE JONG Pz., Sneek; HUBERT EVEKINK Jr., Zutphen.

SINGER'S NAAIMACHINES.

Meer dan 13 Millioen in gebruik.

Meer dan 400 hoogste onderscheidingen.

Wie een Singer-Naaimachine wenscht te koopen, koop uitsluitend
in een winkel van de SINGER-MAATSCHAPPIJ; — want er worden
vaak ook namaakfels van weinig waarde onder misbruik van den naam
„SINGER” aangeboden.

De SINGER-MAATSCHAPPIJ bezit op heden alleen in Neder-
land reeds 37 eigen winkels.

Haar Generaal-Kantoor is gevestigd: Kalverstraat 62, te AMSTERDAM.

Eenig Depôt te ROTTERDAM: Hoogstraat 346.

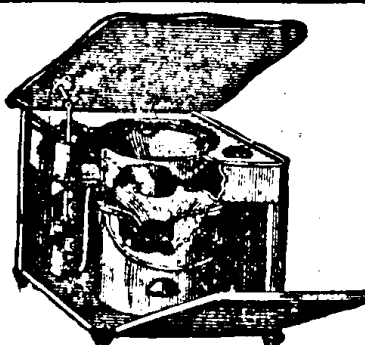
„ ’s-GRAVENHAGE: Lange Pooten 16.

„ UTRECHT: Oudegracht (Bezemgracht) 16.

Gemakkelijke betalingscondities. — Onge- of ondoelmatige Machines

worden in ruil aangenomen.

Defecte Naaimachines worden spoedig en goedkoop gerepareerd,
onverschillig waar die werktuigen mochten zijn gekocht.

GEBrS. HESSE,

AMSTERDAM,

Damrak 68,

Telephoon No. 1456,

leveren spoedig en tot billijke prijzen:

Complete BAD-INRICHTINGEN,

Complete Closet-Inrichtingen,

KAMER-CLOSETS, WASCHTAFELS en WASCHBAKKEN,

GASORNAMENTEN enz., enz.

Aanleg van Gas- en Waterleidingen.

Verscheidene onzer Artikelen zijn in onze
Magazijnen in werking te bezichtigen.

Fabriek en Magazijn van PIANO's.

Grootste sortering, billijkste prijzen. Specialiteit
Berdux Piano's met Repetitiemechaniek en Capadasters.
Onovertroffen in toon en aanslag. Verder uit verschi-
lende prima fabrieken, alle kruissnarig en in metaal
gebouwd, van af f 300.—.

Verhuren. Stemmen. Repareeren.

Catalogus gratis en franco.

Nieuwendijk 151, Amsterdam, J. A. BUSCHEN.

KOLONIALE-WERVING.

Handgeld f 200.— (twee honderd gulden),
bij het aangaan van een vrijwillige verbintenis voor zes jaren, en voor inge-
lijden bij de Nationale Militie, met onbepaald verlof of in werkelijken dienst,
bij het aangaan van een verbintenis om TWEE JAAREN gedetacheerd te
worden naar Oost-Indië.

Aanbrenggeld: TWINTIG GULDEN.

Men meldte zich aan:

Vrijwilligers en Militieplichtigen met onbepaald verlof bij den Commandant
van het Koloniaal Werdepôt te Harderwijk of bij een der plaatselijke of
Garnizoens-Commandanten;

Militieplichtigen, onder de wapenen, tot hun onmiddellijken Chef.

Verschenen bij JOH. G. STE-
LER Cz., Amsterdam, Haarl.-straat 12

REISJE n/h. Eil. WICHT

d. BETSY v. AMSTEL, via Londen
m/d. St.-Mj. „Zeeland”, m. 10 A-
beidingen in heetdruk, geill. omnia-
Prijs f 0.25, franco. post f 0.30.

Oldambster ZUIVELFABRIEK,
te WINSCHOTEN.

Prima verse gegarandeerde GRAS-
ROOMSOTER, wordt door 't geheel
land, in postpakketten van 4½ Kilogr.
netto franco verzonden, tegen f 1.20
het Kilogram.

De Directeur E. R. HOTTE

Broodfabriek

Wed. J. DE JONGE

Zondag den 6den Juni
(1en Pinksterdag) zal des
avonds te 8 uren in den

Tuin en de versierde Zalen

VAN HET

Paleis v. Volksvlijt

EEN

Pinksterfeest

door de Broodfabriek

Wed. J. de Jonge

aan hare Begunstigers wor-
den aangeboden.

Op alle plaatsen in de stad,
waar ons brood verkrijgbaar is,
zijn nadere bijzonderheden te ver-
nemen.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ
Amsterdam.